

det her bedre, så vi forebygger en stigning i antallet af uberettigede fyringer, så Dansk Folkeparti kan støtte forslaget, og vi dermed kan få en vedtagelse på plads inden sommerferien. Det vil jeg godt kvittere for, det er jeg glad for.

Kl. 14.00

Det er også klart, at Dansk Folkeparti har en pointe i, at de ikke tør sige præcis, hvilken løsning det skal være. Vi har lagt op til, at man kunne udvide rammen for godtgørelser. Det var en vej at gå.

Det er, som jeg har forstået det, god borgerlig retspolitik at sige, at hvis man hæver strafferammen, har det også en klar virkning i forhold til, at folk holder op med at slå på hinanden eller i det her tilfælde uberettiget at fyre kvinder under graviditet. Den logik holder åbenbart ikke for V og K lige præcis på det her område. Det kan jeg jo kun beklage.

Den oprindelige tanke her var at skærpe godtgørelsesniveauet – nu vælger man så i selve beslutningsforslagets endelige udgave at lave en mere åben model – og hvis man gjorde det, kunne det forhåbentlig for det første have en præventiv virkning, for det andet give en mere fair kompensation til at øge retsbevidstheden blandt uretmæssigt fyrede kvinder og for det tredje sende et vigtigt signal om, at ligestillingsnaken ikke bare er ord herinde fra Folketinget, men at vi mener det alvorligt, når vi siger, der skal være mulighed for, at job og familie kan gå op i en højere enhed også for danske kvinder – der skal i hvert fald tages udgangspunkt i danske kvinder.

Det er det, som vi har mulighed for at gøre her i Folketinget, og derfor kvitterer jeg for, at det tilsyneladende kan lade sig gøre med det tilsagn fra Dansk Folkeparti at få skabt et flertal, så vi kan rykke på det her felt. Tak for det.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 201: Forslag til lov om fremskaffelse af humant blod til lægemiddelformål m.v. (blodforsyningsloven).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 17/4 2002).

Sammen med denne sag foretoges:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 105:

Forslag til folketingsbeslutning om udbygning af virksomheden på Statens Serum Institut.

Af Line Barfod (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL).

(Fremsat 25/4 2002).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er helt opmærksom på, at vi her behandler både regeringens lovforslag og beslutningsforslaget fra Enhedslisten. Jeg har forstået proceduren sådan, at mine bemærkninger i første række skal koncentrere sig om beslutningsforslaget fra Enhedslisten, og det skal jeg så holde mig for øje, selv om det nok er svært at kommentere beslutningsforslaget fra Enhedslisten uden også lige at berøre regeringens eget lovforslag. Det er dybest set også baggrunden for, at forslagene sambehandles her.

Forslaget fra Enhedslisten går ud på at pålægge regeringen at sikre en meget betydelig udbygning af Statens Serum Institut. Det er et todelt forslag.

Den ene del vedrører en udbygning af Serum-instituttet med henblik på at gøre instituttet til en vigtig del af dansk bistandshjælp til klodens fattige. Den anden del vedrører en fortsættelse af Serum-instituttets eneret til at forsyne de offentlige sygehuse med industrielt fremstillede blodprodukter.

Skal jeg tage det sidste først, er det i realiteten et forslag om at forkaste det af regeringen fremsatte lovforslag, L 201, om fremskaffelse af humant blod til lægemiddelformål m.v. Jeg har meget omfattende argumenteret for regeringens lovforslag i bemærkningerne til L 201, og derfor

siger det sig selv, at regeringen ikke kan tilslutte sig et sådant forslag.

Det er regeringens klare opfattelse, at vi med det forslag, vi har lagt frem, L 201, har lagt os i lige linje med de overvejelser, som også den tidligere regering gjorde sig omkring en fremtids-sikret indretning af den danske blodforsyning, som respekterer det, vi alle skal stå vagt om, nemlig hensynet til donorernes uegennyttige gave.

Det er vores klare opfattelse, at vi med den model, vi har lagt frem, og som jeg føler mig helt tryk ved at regeringspartierne ordførere nok skal argumentere yderligere for, har skabt en model, som forener hensynet til, at denne gave anvendes til det yderste med respekt for EU-retten og med respekt for, at vi også på dette område tænker samfundsøkonomisk og forsøger at indrette os på en sådan måde, at vi har vished for, at ressourcerne anvendes bedst muligt. Men det er jo en diskussion, som vi rimeligvis kan vende tilbage til.

Kl. 14.05

Den anden del af forslaget, som vedrører Seruminstytutet som en integreret del af dansk bistandspolitik, omfatter tre elementer. For det første at styrke forskning i de sygdomme, der rammer mennesker i den fattige verden. For det andet at producere billige vacciner til de fattige lande. Og for det tredje at overføre produktionsviden og patenter til de fattige lande, så de selv kan producere den nødvendige medicin.

De konkrete konsekvenser for Statens Serum Institut ved en gennemførelse af denne del af beslutningsforslaget vil i høj grad afhænge af, hvor store midler Seruminstytutet tilføres, og hvordan de enkelte formål vægtes over for hinanden. Det forholder beslutningsforslaget sig ikke specifikt til, men der er dog ikke nogen tvivl om, at Statens Serum Institut skal tilføres beløb i størrelsesordenen flere milliarder kroner, hvis målsætningerne skal opfyldes. Det er ikke anvist, hvor midlerne skal komme fra, og derfor forekommer det mig, at der er, for at sige det lidt mildt, et noget ufuldstændigt beslutningsgrundlag.

Statens Serum Instituts forskning og udvikling på vaccineområdet er i dag rettet mod kombinationsvacciner og tuberkulose. Endvidere deltager instituttet i forskningsprojekter om udvikling af vacciner mod hiv og malaria; instituttet bidrager f.eks. til et fælles EU-projekt omkring udviklingen af nye malariavacciner. På tuberkuloseområdet er Seruminstytutet en af ver-

dens førende producenter af BCG-vaccine. Så man kan altså sige, at Seruminstytutet allerede i dag har en række aktiviteter på de områder, som er relevante for den tredje verden.

Tuberkulose, hiv og malaria er infektionssygdomme, der koster mange menneskeliv i verden, faktisk de infektionssygdomme, der koster flest menneskeliv i verden, og flere af de aktiviteter, som Seruminstytutet indgår i i relation til disse infektionssygdomme, sker i samarbejde med andre EU-lande eller sammen med andre private virksomheder. Det er sådan set meget fornuftigt, for udviklingen af vacciner er meget kapitalkrævende, og der er intet belæg for at antage, at Statens Serum Institut skulle have bedre forudsætninger for at forske i udvikling heraf, eller at instituttet vil kunne gennemføre en sådan forskning til lavere omkostninger end andre forskningsbaserede lægemiddelvirksomheder.

Afgørende for udviklingen af nye lægemidler mod de omhandlede sygdomme er derfor i sidste ende, at der afsættes de nødvendige midler til denne forskning. På den baggrund finder regeringen det rigtigst, at Seruminstytutet også fremover bl.a. søger at indgå i fælleseuropæiske projekter eller i samarbejde med private virksomheder om forskning på området.

For så vidt angår forslaget om, at Statens Serum Institut skal producere vacciner, der kan sælges billigt til fattige lande, vil jeg understrege, at offentlig produktion af vacciner ikke i sig selv sikrer billigere produkter. Afgørende for prisfastsættelsen af vacciner er de udviklingsomkostninger, der har været forbundet med udviklingen og den mængde af vaccine, der produceres.

I den forbindelse skal det bemærkes, at Statens Serum Institut på nuværende tidspunkt ikke har nogen væsentlig ledig produktionskapacitet på vaccineområdet. Hvis man skal udvikle produktionen med henblik på salg af billige vacciner til den tredje verden, vil det derfor kalde på et behov for betydelige investeringer i opførelser og indkøring af nye produktionsanlæg.

Med hensyn til forslaget om overførelse af produktionsviden og patentrettigheder fra Seruminstytutet til den fattige verden kan jeg oplyse, at instituttet almindeligvis ikke patenterer opfindelser i den tredje verden, hvorfor instituttets patenterede opfindelser er frit tilgængelige i disse lande.

På den baggrund kan jeg derfor sammenfattende oplyse, at regeringen ikke kan støtte det af Enhedslisten fremsatte beslutningsforslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Og så har fru Line Barfod bedt om en kort bemærkning.

Jeg vil godt bede om, at man er oppe ved ord førerbordet. Det bliver sent her i eftermiddag, så alt, hvad vi kan få af hjælp, vil være godt.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det var spændende at høre ministeren.

Bare for at gøre det klart allerede ved starten af debatten vil jeg sige, at Enhedslistens beslutningsforslag ikke går ud på, at der skal tilføres mange, mange milliarder. Det er vi godt klar over at vi næppe kan få gennemført. Det er et spørgsmål om, hvor man sætter ambitionsniveauet.

Kl. 14.10

Derfor vil jeg gerne høre ministeren, om hans redegørelse her skal opfattes sådan, at regeringen fortsat ønsker, at Serum instituttet skal indgå i samarbejde med andre og fortsat skal være førende inden for udvikling på de områder, ministeren nævnte, men eventuelt også på andre områder inden for medicin, bl.a. til tredje verdenslande, og om Serum instituttet også efter regeringens vurdering kan indgå i at udvikle medicin, som ikke produceres af private lægemiddelinstitutter eller lægemiddelindustri.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg føler mig sådan set helt tryk ved, at jeg sagde tingene ret tydeligt allerede i mit første indlæg, nemlig at Statens Serum Institut allerede på flere felter er involveret i sådanne projekter, i samarbejdsrelationer med private virksomheder, i samarbejdsrelationer i forhold til EU, og det forekommer at være en fornuftig aktivitet.

For så vidt angår Serum instituttets produktion – der er jo to dele i det her: der er en forskningsdel, og der er en produktionsdel – må jeg sige, at det er en diskussion, som kommer.

Danmarks Forskningsråd har netop foretaget en gennemgang af sektorforskningen, som er offentliggjort i går, og som er i offentlig høring. Der har jeg da noteret mig, at Danmarks Forskningsråd – det er på side 37 i gennemgangen af sektorforskningen – har gjort sig den overvejelse, »at det i fremtiden løbende bør vurderes, om dele af Statens Serum Instituts produktionsorienterede aktiviteter med fordel ville kunne udliciteres eller privatiseres«.

Det er ikke regeringens politik, det er Danmarks Forskningsråds oplæg til en diskussion om Statens Serum Instituts indplacering i det samlede forskningslandskab i Danmark, som er sendt til høring, og som jeg har en forventning om at alle forders frit vil deltage i.

Men svaret på spørgsmålet er, at det forekommer både mig og regeringen naturligt, at Statens Serum Institut søger at indgå i de alliancer, der kan udvikle Serum instituttet som forskningsenhed.

Det er jo også fru Line Barfod meget bekendt, også fra det besøg, som Sundhedsudvalget havde lejlighed til at aflægge på Statens Serum Institut for få dage siden, og som jeg også selv deltog i, at en betragtelig del af økonomien omkring instituttet jo netop knytter sig til, at instituttet er opsøgende i forhold til udviklingsprojekter, og det er bestemt ikke regeringens intention at ændre på det billede.

Ester Larsen (V):

En ændring af blodloven trænger sig på og har gjort det længe. Den gældende lov skulle have været revideret i samlingen 1999-2000. Folketinget har gentagne gange måttet udsætte lovrevisionen.

Den tidligere regering var ganske tæt på sidste år, da den udarbejdede et lovforslag med stort set samme indhold som det foreliggende. Så de ændringer, der er lagt frem i dag, har både den tidligere og den nuværende regering måttet erkende er nødvendige, hvis patienter skal sikres den bedst mulige behandling og den bedst mulige udnyttelse af det afgivne blod.

Vi har et godt samarbejde mellem syge og raske danskere. Mange raske danskere stiller uegennyttigt blod til rådighed for syge. Det er blodtransfusionen, altså overførsel af frisk blod til svage patienter, som er kernen i bloddonationen. Der har altid været og vil fortsat være tale om en gratis ydelse. Det er alene offentlige sygehuse, der må tappe blod, og det må kun ske med henblik på behandling af danske patienter.

Men gennem en årrække er der udviklet en række medicinske præparater af den plasma, der er tilovers, når nyopererede har fået overført de røde blodlegemer. For at sikre plasma til den udvikling betalte den private medicinalvirksomhed Nordisk Gentofte og det offentlige Statens Serum Institut 650 kr. pr. liter plasma til amterne. Det vil altså sige, at amterne igennem en årrække har modtaget penge for plasma, som er stillet gratis til rådighed af donorer.

Kl. 14.15

Den model holdt i nogle år. Så blev den afløst af en anden, som gav amterne pligt til at levere plasmaet gratis. Samtidig fik Statens Serum Institut monopol på opgaven, og amterne fik pligt til ikke bare at levere plasmaet, men også til at aftage Statens Serum Instituts præparater. Så kørte det igen i en periode, men nu hænger den model ikke længere ordentligt sammen på grund af den medicinske udvikling.

Hvis danske patienter skal have adgang til de nyeste og de bedste præparater, er de ikke tjent med, at deres læger kun må vælge Statens Serum Instituts præparater. Statens Serum Institut er samtidig i den situation, at danske bløderpatienter foretrækker at blive behandlet med gensplejset medicin, der ikke er baseret på plasma. Det betyder, at Statens Serum Institut i dag ikke kan udnytte al den plasma, de får stillet til rådighed, så den risikerer at ende i vasken. Det er ikke nogen særlig respektfuld omgang med et skænket råstof.

Dertil kommer, at Statens Serum Instituts produktionsanlæg ikke har en rentabel kapacitet. Det er en kendsgerning, man også bør tage stilling til.

Ydermere har EU i en åbningsskrivelse allerede i 1999 klart udtrykt, at den danske model er i strid med Traktaten.

Vi har altså mange grunde til at fremsætte dette lovforslag, som ophæver monopollet, ophæver købetvangen og åbner for en ny model, så amterne, der fortsat er de eneste, der må tappe blod, kan afholde udbud, der kan sikre fuld udnyttelse af plasma på vilkår, som amterne selv fastsætter. Der er hermed åbnet mulighed for, at de nordiske lande kan afholde fælles udbud, som sikrer kvalitet og pris, hvilket Venstre finder vil være en fin model.

Enhedslisten foreslår, at Statens Serum Institut skal udbygges. Hvis Statens Serum Institut skal løse de opgaver, som forslaget peger på, er der tale om, at der skal tilføres instituttet meget store midler. Hvor store beløb der er tale om, beskæftiger forslaget sig ikke med, ej heller, hvorfra pengene skal komme. Men da forslaget sigter mod at tilgodese både Statens Serum Institut og en række ulande, må det formodes at være kontoen for ulandshjælp, der skal holde for. Men er det givet, at man får den bedste udnyttelse af ulandsmidlerne ved at kanalisere nogle af dem til Statens Serum Institut?

Seruminstituttet er en statsvirksomhed, der varetager myndighedsopgaver omkring smitte-

beredskab, smittebekæmpelse og den dertil knyttede forskning. Det er ikke umiddelbart indlysende, at ulandsmidler udnyttes optimalt ved at skulle finansiere udbygning af en dansk statsvirksomhed. Dybest set er det vel lidt af et protektionistisk forslag.

Ud over den forskning, der allerede foregår på Seruminstituttet, foreslås det så, at Seruminstituttet skal forske i sygdomme, der specielt retter sig mod de fattige lande. Men det er lidt svært at se, hvorfor man mener, at netop Statens Serum Institut vil være mere velegnet til at forske i udvikling af lægemidler end andre forskningsbærende virksomheder.

At udvikle et nyt lægemiddel koster oftest 1-2 mia. kr., og de fleste forsøg mislykkes. Skal dansk bistandspolitik belastes af sådan nogle meget store og usikre investeringer? Det kan synes bekvemt for virksomheden, men er det specielt gunstigt for befolkningerne i de fattige lande?

Enhedslisten foreslår også, at Seruminstituttet skal producere vacciner, der skal sælges billigt til fattige lande. Jamen hvad er ideen i, at de præcis skal fremstilles på Seruminstituttet, hvis denne virksomhed ikke kan producere billigere end andre? Det kan næppe være af hensyn til modtagerlandene, og det er mit indtryk, at Danida i dag også indkøber vaccine fra andre producenter, bl.a. ud fra prisvurderinger.

Hvad angår malariavaccinen, er det så ikke lige lovlig tidligt at forpligte regeringen til at levere gratis malariavaccine, når en sådan endnu ikke er udviklet?

Kl. 14.20

Jeg troede ikke, det var Enhedslistens politik, at midler til ulandshjælp skulle prioriteres efter, hvad der er gavnligt for danske virksomheder eller ej. Men det er lidt vanskeligt at se andet formål med beslutningsforslaget end at disponere en væsentlig del af dansk ulandshjælp ud fra andre interesser end hensynet til de fattige lande. Det fremgår jo egentlig allerede af forslagets titel, som lyder: Udbygning af Statens Serum Institut.

Venstre kan ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Lene Garsdal (SF):

Fru Ester Larsen siger i sin tale, at blodloven alligevel skulle revideres og har skullet det flere gange. Nu er det jo sådan, at vi afventer den EU-dom, som skal afgøre, hvorvidt den nuværende lovgivning i Danmark vil være en uberettiget

handelshindring. Jeg vil gerne spørge, hvorfor fru Ester Larsen ikke mener, man skal afvente den dom, så man kan finde ud af, om blod er en vare i modsætning til, hvad f.eks. donorerne siger.

Og det andet spørgsmål er: Når der henvises til det nedslidte produktionsapparat på Statens Serum Institut, ville det så ikke være fornuftigt for at kunne udnytte tingene bedre, at man i stedet pegede på en udbygning af produktionsapparatet?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Ester Larsen nævner som en af grundene til at støtte regeringens forslag, at man ikke udnytter alle dele af blodplasmaet i dag. Kan fru Ester Larsen oplyse, om der er noget i den nuværende model, der forhindrer, at man udnytter alle dele af blodplasmaet, f.eks. at den del, som de danske blødere ikke kan bruge, gives til blødere i andre dele af verden, der endnu ikke har råd til at købe den dyre medicin, som de danske blødere bruger?

Og i forhold til Enhedslistens forslag taler fru Ester Larsen om, at man lige så godt kan overlade det til private lægemiddelfirmaer at udvikle og producere forskellige vacciner og medicin. Problemet er bare, at de private firmaer gør det ud fra profithensyn, og at det er sjældent, man kan tjene penge på produkter til fattige mennesker. Derfor er Enhedslistens forslag, at Statens Serum Institut som en national institution kan sørge for de produkter, som ikke bliver udviklet af lægemiddelindustrien, eller som de ikke vil sælge til fattige mennesker.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Hvis regeringen var overbevist om, at de to sager, som hænger over hovedet på den danske regering og dermed også på Folketinget, var sikre vinder-sager, kunne der være en idé i at vente, til dommen var faldet. Men da alle vurderinger tyder på, at det er sikre taber-sager, synes jeg, det er en dårlig idé at afvente udfaldet.

Det, der er problemet omkring Statens Serum Institut, er jo primært dette, at danske blødere foretrækker at blive behandlet med nogle præparater, som ikke er omfattet af Seruminstitutets produktion. Der er simpelt hen afløbsproblemer for den produktion; der er ingen til at af-tage den.

Så kan man forære den væk. Ja, spørgsmålet blev rejst under besøget på Seruminstitutet. Der blev det påpeget, at det egentlig var en underlig form for ulandshjælp præcis at give dem nogle præparater fremstillet af plasma, for det ville være lande, som havde væsentlig større fordele af at få udbygget deres egen blodforsyning. Det kunne da så være en opgave, som skal prioriteres af ulandsmidlerne.

Dette at gå hen og forære et produkt væk, som repræsenterer en værdi, som det er tvivlsomt om de kan bruge, synes jeg ikke er en anstændig omgang med dansk produktion.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Selvfølge-lig skal man først og fremmest satse på at få opbygget ulandenes egne produktioner af forskellige former for medicin, vaccine osv., men det tager jo nogle år, og der skal jo også være en viden, der kan bruges til at hjælpe med at opbygge den produktion.

Kl. 14.25

Det er det, som Enhedslistens forslag går ud på. I stedet for at fortsætte med at udsulte Statens Serum Institut, så man ikke får foretaget de nødvendige investeringer, der gør, at man kan lave den nødvendige produktion og forskning, prioriterer man at bruge Statens Serum Institut. Man får jo ikke udviklet nye produkter, hvis ikke man fortsat har produktionen og forskningen. Det, man jo har lavet på Statens Serum Institut, som vi også fik forklaret under besøget, er, at efter at de danske blødere er holdt op med at bruge så meget af plasmaet, er man begyndt at udvikle nye produkter, så plasmaet kan anvendes på anden vis. Det vil man ikke have mulighed for, hvis man fortsætter med at udsulte Seruminstitutet.

(Kort bemærkning).

Lene Garsdal (SF):

Jeg spurgte fru Ester Larsen om, hvorfor man ikke udbyggede Statens Serum Instituts nedslidte produktionsapparat. Det fik jeg ikke noget svar på.

Og det med, at bløderne nu bruger gensplej-sede produkter, er selvfølgelig led i den almindelige udvikling af medicinalområdet. Men det ændrer ikke noget ved, at Statens Serum Institut forsker i nogle andre ting og dermed på sigt vil kunne komme til at udnytte produktionsapparatet.

Hvorfor har man udsultet Seruminstituttet så længe?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Seruminstituttets hovedopgave er at interessere sig for smitteproblematikken og interessere sig for den forskning, som knytter sig hertil. Og så har man en tradition for at producere vacciner.

Der er allerede herfra peget på, at Danmarks Forskningsråd sætter spørgsmålstejn ved, hvor genialt det er, at en sektorinstitution skal producere vacciner, som måske kan produceres mere effektivt andre steder.

Seruminstituttet er fortsat en forskningsinstitution, men det er en beskeden forskningsinstitution. Sammenligner man med de lægemiddelvirksomheder, som udvikler nye præparater, er det jo en beskeden indsats, som Seruminstituttet er i stand til at yde. Den indsats, man yder, yder man jo bedst der, hvor man er i samspil med andre forskningsinstitutioner. Man modtager EU-midler, man modtager fondsmidler. Jeg mener, det er 30 pct. af deres fondsmidler, de modtager fra EU og USA. Så man er inde, man er en del af en forskningssammenhæng, og det skal man da fortsat være.

Om der fra nu af og altid præcis også skal produceres vacciner, er der sat spørgsmålstejn ved fra Danmarks Forskningsråd.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Line Barfod for en tredje kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Ester Larsen har åbenbart svært ved at se, at det kan være et problem, hvis man overlader al lægemiddelforskning og -produktion til private lægemiddelvirksomheder.

Et konkret eksempel er, at det for nogle måneder siden kom frem, at den lægemiddelvirksomhed, der producerer medicin mod sovesyge, som er en meget farlig sygdom i mange udviklingslande og slår mange, mange, mange mennesker ihjel, ville holde op med at producere den, fordi det ikke kunne betale sig at sælge den, når det kun var fattige mennesker, der havde behov for den. Tilfældigvis fandt de så ud af, at det her middel mod sovesyge havde den bivirkning, at det kunne hæmme hårvæksten hos kvinder. Dermed kunne præparatet altså også sælges til rige mennesker i de rige lande, fordi der var

nogle kvinder, der ønskede at få hæmmet hårvæksten.

Skal det være sådan nogle tilfældigheder, der afgør, om man fortsat har medicin, som der er behov for for at redde tusindvis af menneskeliv, eller skal man sige, at det altså også er en offentlig opgave at sikre, at der er medicin mod livstruende sygdomme også i de fattige dele af verden?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Nu kan jeg ikke i hovedet fordelingen af lægemiddelproduktionen mellem offentlige virksomheder og private, men det er en minimal andel af lægemidler, der forskes, udvikles og produceres af statsinstitutioner. Så det bidrag, Statens Serum Institut kan yde forskningsmæssigt, skal de fortsat yde, men at tro, at den ret beskeden institution er i stand til at redde verden, ville være lovlig optimistisk.

Kl. 14.30

Der, hvor man kan gå ind og hjælpe ulandene, er så ved generelt at prioritere medicinindkøb i ulandshjælpen. Det er den måde, vi kan bistå på, men at tro, at vi er i stand til at overtage lægemiddeludviklingen på et niveau, som batter noget, er ret illusorisk.

Lone Møller (S):

Da vores ordfører på området, fru Sophie Hæstorp Andersen, ikke kan være til stede, skal jeg læse følgende op:

At udarbejde en lov, der fastslår principper om, hvordan en uegennyttig gave fra en frivillig donor til et ukendt medmenneske, og samtidig sikre, at den gave udnyttes til fulde, er bestemt ikke en let sag. Det er en sag, der involverer både følelser, klar tænkning og principper. Det er en sag, hvor det gælder om at holde tungen lige i munden.

Det er ekstremt vigtigt for Socialdemokratiet, at den blodgave, som de frivillige donorer giver det danske samfund, bliver ydet respekt. Vi mener, ligesom det fremgår af regeringens lovforslag, at det bedst gøres ved at søge at udnytte og nyttiggøre det donerede blod så optimalt og hensigtsmæssigt som overhovedet muligt bl.a. ved at sikre, at blodet kommer så mange mennesker til gavn som muligt.

Vi er i Socialdemokratiet meget enige i principperne i det fremsatte lovforslag:

At kravet om, at bloddonorer også fremover skal være frivillige og ubetalte, fortsat gælder.

Bloddonation skal fortsat betragtes som en gave, der gives fra et menneske til et andet menneske betingelsesløst.

At tapning kun må foretages på offentlige blodbanker.

At tapning som hovedregel kun må foretages med henblik på anvendelse til patientbehandling i Danmark og ikke, som man måske skulle tro af dagspressen, at man nu skal til at fange med lasso og tappe blod til kommercielt brug. Det er der ikke mulighed for i henhold til det her forslag.

At det eksportforbud, der reelt har betydet et stort bureaukrati, når andre lande har henvendt sig til Danmark og bedt om lov til at købe blodprodukter fremstillet af blod, som var i overskud, i fremtiden ophæves.

At amterne fortsat skal støtte de frivillige donorkorps' arbejde og virksomhed er et krav.

At Seruminstittutts eneret på fremstilling og fremskaffelse af blodprodukter til de offentlige sygehuse ophæves, således at opgaven fremover også kan udføres af andre. Vi er åbne over for at benytte nye metoder til fremskaffelse af blodprodukter til brug i det danske sundhedsvæsen.

Det er heller ikke, som ministeren sagde, en ny lov, som den nye regering pludselig har fundet på. Denne her lov har været undervejs i et par år, og den tidligere socialdemokratiske regering har selv været med i det lovforberedende arbejde, som det kræver at fremsætte en så utrolig vigtig lov, der kan sikre den gode tradition, der er i Danmark, for at blod, der anvendes til patientbehandling, udgør en gave fra de frivillige danske bloddonorer til mennesker, der behøver hjælp. Derfor er det vigtigt, at loven støttes af et størst muligt flertal i Folketinget, også fordi det er en sag, der berører alle danskere, både bloddonorer og blodmodtagere.

Men det er et faktum, at Seruminstittuttet står over for store investeringer, hvis de skal leve op til at fremstille den mængde blodprodukter, der reelt efterspørges i den danske patientbehandling i dag og i de kommende år.

Vi er også opmærksomme på de retssager, der er rejst af EU-retten vedrørende det nuværende blodforsyningsmonopol, hvor Seruminstittuttet har haft eneret på at fremstille blodprodukter til danske patienter. Sagen er selvfølgelig ikke afgjort endnu, men det er jo klart en fordel, at vi selv indretter det danske system for fremstilling og fremskaffelse af blodprodukter, for jo bedre og jo større handlemuligheder har vi for selv at tilrettelægge nye metoder, der virker mo-

derne, rationelle og i overensstemmelse med princippet om, at bloddonorer er folk, der er villige til at give en stor og menneskelig gave, frem for at tabe en sag, hvor vi blot skal rette os efter en bestemt afgørelse.

Kl. 14.35

Vi er dog stadig usikre på, om dette lovforslag i dag indeholder alle de aspekter, der kræves for at opnå den fulde opbakning til loven, både her i Folketinget og i befolkningen. Der er spørgsmål, der fortsat trænger sig på i den videre behandling af lovforslaget i det kommende udvalgsarbejde.

Vi ønsker bl.a., at ministeren oplyser, hvordan man ved udlicitering til fremskaffelse af blodprodukter sikrer, at prisen ikke i starten holdes kunstigt nede af private lægemiddelvirksomheder for senere at stige.

Vi vil også drøfte med ministeren, om ministeren eventuelt vil være indstillet på at lave et ændringsforslag til loven, således at det lovfæstes, at der bliver et forpligtende amtskommunalt samarbejde til at sikre en fælles indsamling og et fælles udbud af dansk plasma mod til gengæld at få produkterne retur til de pågældende amter, således som det er blevet foreslået i Amtsrådsforeningens høringssvar.

Jeg kan desværre ikke nå det hele, men jeg skal sige, at der er en del spørgsmål, som Socialdemokratiet ønsker belyst, før vi kan give vores endelige tilslutning til forslaget. Det er utrolig vigtigt, at vi stadig sikrer den tillid og respekt, der kræves for at sikre en stor opbakning og tilknytning fra den danske befolkning.

Med hensyn til Enhedslistens forslag skal jeg sige, at Socialdemokratiet er meget optaget af at udvikle og styrke Seruminstittutts ekspertise, og det skal ikke skorte på velvillighed fra vores side i den henseende, men som beslutningsforslaget er udformet, kan vi ikke støtte forslaget på nuværende tidspunkt.

Louise Frevert (DF):

Da ordføreren på området, fru Birthe Skaarup, desværre ikke kan være til stede i dag, skal jeg fremføre følgende tale:

Dansk Folkeparti ønsker, at vi her i landet har tidssvarende og fuldstændig sikre rammer for vores forsyninger med blodprodukter.

Den nuværende ordning med eneret for Statens Serum Institut til at modtage og forarbejde plasma fra danske donorer har fungeret i mange år med gode resultater, såsom dansk selvforsyning takket være hen ved 250.000 frivillige blod-

donorer; høj sikkerhed mod smitte; udvikling af nye livsvigtige lægemidler; opbygning af et forskningsmiljø på internationalt niveau med en lang række værdifulde forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Vigtigt er det også, at Statens Serum Institut samtidig løser en lang række opgaver med rådgivning og overvågning bl.a. vedrørende smitsomme sygdommes forekomst, behandling og forebyggelse.

Lovforslaget tager afsæt i nogle andre overvejelser: de kommercielle og de EU-retlige. Som der står i fremsættelsestalen: »Seruminstitutets produktion af blodprodukter har i årevis været en underskudsforretning ...« Men gælder det ikke for hele sundhedsvæsenet? Både den primære sundhedssektor og sygehusvæsenet er da også en underskudsforretning. Men er det grund nok til at afvikle dansk blodproduktion, at det er en underskudsforretning? Er vi ikke nødt til at se på konsekvenserne langt ud over det, ministeren lægger op til?

Et andet argument, der fremhæves af ministeren, er, at der er indledt en traktatkrænkelsessag mod Danmark ved EF-Domstolen. Kommissionen påstår, at Seruminstitutets eneret er en hindring af varenes frie bevægelighed. Men er det rigtigt? Er blod en vare, et industrielt lægemiddelprodukt, der skal omsættes på kommerciel basis? Eller er blod en del af den menneskelige organisme og derfor ikke omfattet af EU-regler, sådan som Bloddonorerne i Danmark påpeger i deres hørings svar?

Dansk Folkeparti er skeptisk over for lovforslaget. Der er mange spørgsmål, der ikke er taget stilling til i bemærkningerne. Der er mange ting, vi skal have belyst under udvalgsarbejdet. Den allerhøjeste prioritet er naturligvis det sundhedsmæssige aspekt. Kan vi være sikre på at undgå import af forurenede blodprodukter, hvis vi kommercialiserer dette område? Kan vi være sikre på, at det billigste produkt, der købes hjem i international handel, også altid er det sikreste produkt?

Vi har her i landet i det store og hele været forskånet for alvorlige sager om blodforurening, men dog ikke helt. Den alvorlige blødersag, hvor et stort antal danske bløderpatienter i 1980'erne blev smittet med hiv, skyldtes især import af forurenede blodprodukter.

Det er en kendsgerning, at nogle sygdomme og risikofaktorer først opdages lang tid efter, at de er opstået, f.eks. Creutzfeldt-Jacobs sygdom eller den variant af sygdommen, som kan over-

føres fra kvæg. Hvis vi ændrer det danske ikke-kommercielle selvforsyningsystem til et forretningspræget system, hvor det altid er den billigste blodimportør, der får ordren, kan vi da sikre modtagerne mod smitte lige så effektivt som i dag?

Kl. 14.40

Der står i fremsættelsestalen, at lovforslaget vurderes ikke at have sundhedsfarlige eller miljømæssige konsekvenser, men hvem har vurderet det? Er det ministerens vurdering, eller støttes den af faglige eksperter?

Dansk Folkeparti finder det uheldigt, hvis Seruminstitutet bringes i en reel afviklingssituation, ikke kun af hensyn til forsyningsikkerheden og blodkvaliteten, men også fordi et værdifuldt forskningsmiljø vil blive afmonteret. Det har ikke rigtig sammenhæng med, at vi netop i disse år gerne ser, at der opbygges og udvikles et dansk forskermiljø på det lægevidenskabelige område. Her savnes en sammenhæng mellem lovforslaget og de overordnede mål.

Det ville have været en fordel, hvis regeringen havde gennemført et udvalgsarbejde, hvor man kunne inddrage en samlet vurdering af blodområdet. Det har man gjort i flere andre lande, men det kan nås endnu. Det vil give en større grad af sikkerhed for, at man træffer den rigtige politiske beslutning, og derfor vil Dansk Folkeparti under udvalgsarbejdet stille en række spørgsmål til lovforslaget.

Med hensyn til behandling af beslutningsforslag nr. B 105 ser Dansk Folkeparti gerne, som det allerede er nævnt under behandlingen af lovforslag nr. L 201, at der her i landet foretages en samlet vurdering både af fremstillingen af blod og af de regler, der knytter sig hertil.

Det sundhedsmæssige aspekt er for Dansk Folkeparti det allermest afgørende aspekt, og netop derfor har vi også udtrykt forbehold og skepsis over for sundhedsministerens forslag, der reelt vil betyde en afvikling af dansk produktion af blodprodukter.

Det er klart, at der skal være en fornuftig sammenhæng mellem de mål, der opstilles, og de ressourcer, der sættes ind. Enhedslistens beslutningsforslag er ambitiøst, men indeholder ikke nogle synspunkter om, hvorvidt det fagligt set er realistisk at opbygge de nye aktiviteter, der er beskrevet i forslaget, og slet ikke noget om de økonomiske konsekvenser.

Dansk Folkeparti vil ikke afvise, at der kan være flere synspunkter i beslutningsforslaget, der fortjener at blive undersøgt nærmere, og vi

vil gerne medvirke til, at det sker under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg vil gerne spørge fru Louise Frevert, om hun kan bekræfte – det kan godt være, at fru Louise Frevert ikke har været med – at der igennem snart ganske mange år har været mange, mange møder med samtlige Folketingets partier. Spørgsmålet er derfor, om der kan komme meget mere ud af et udvalgsarbejde. Fru Louise Frevert ved vel, at Dansk Folkeparti også der har deltaget i samtlige af de møder.

Så vil jeg gerne spørge fru Louise Frevert, om man ikke ved en udlicitering i enhver situation kan opstille krav med hensyn til sikkerheden, at det ikke er et spørgsmål om, at vi bare lægger det ud til sådan mere eller mindre tilfældige firmaer, at det selvfølgelig er en opgave, hvor der både er sikkerheden og forsyningsikkerheden.

Så vil jeg lige korrigerer fru Louise Freverts opfattelse af, at det forurenede blod var skyld i, at vi fik hiv fra udlandet. Nej, det forurenede blod i forbindelse med blødersagen var en politisk beslutning truffet i dette Folketing, fordi man på det tidspunkt valgte ikke at screene blodet, som man sagtens kunne have gjort. Så det var ikke nogle firmaer, der var skyld i det, det var politikerne i det danske Folketing.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er da fuldstændig rigtigt og korrekt, at der har været en hel del udvalgsbehandlinger. Men det er jo også en af grundene til, at vi så siger, at vi faktisk har en hel del spørgsmål, som vi føler er uafklarede, og specielt er der nogle spørgsmål med hensyn til de økonomiske konsekvenser. Derfor har vi tænkt os at stille omkring 20 spørgsmål, som vi vil have belyst på en ordentlig måde.

Med hensyn til udliciteringen vil jeg nok overlade det til ordføreren på området at gå nærmere ind i de forhandlinger, når vi kommer så langt.

Kl. 14.45

Else Theill Sørensen (KF):

Som det allerede har været nævnt herfra, er lovforslaget helt identisk med et forslag, som den tidligere regering, så vidt jeg er orienteret, nåede at få sendt i høring, men som den mig bekendt ikke nåede at få fremsat.

De væsentlige elementer i lovforslaget er, at amternes pligt til at levere blodplasma til Serum instituttet ophæves, og at Serum instituttets eneret på fremstilling og fremskaffelse af blodprodukter til de offentlige sygehuse ophæves. Disse ændringer finder vi gode og fornuftige, men jeg vil godt understrege, at vi finder det meget vigtigt, at der også er væsentlige dele af loven, som ikke er ændret. Det gælder kravet om, at donorer skal være frivillige og ubetalte og kun må tappes af offentlige blodbanker, og det er en afgørende forudsætning for, at den danske bloddonorordning kan opretholdes. Det er af uvurderlig betydning, at de ca. 250.000 donorer giver deres blod som en gave til danske patienter – en gave, der skal behandles med respekt og være til størst mulig gavn. Ligeledes er kravet om, at amterne skal støtte donororganisationernes virksomhed, bibeholdt.

Der er efter Det Konservative Folkepartis opfattelse tale om en fremadrettet og fornuftig ændring af blodforsyningsloven, som sikrer, at alle dele af det tappede blod bliver anvendt på gavnlig vis, og Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 105 om udbygning af virksomheden på Statens Serum Institut vil jeg sige, at Det Konservative Folkeparti ikke kan støtte beslutningsforslaget. For så vidt angår de mange ædle formål om at udbygge virksomheden til gavn for befolkningerne i de fattige lande, er jeg af den sikre overbevisning, at de formål kan tilgodeses på en lang bedre og billigere måde end ved at udbygge en offentlig produktions- og forskningsvirksomhed i Danmark.

Hvad angår det andet formål, nemlig at sikre den fornødne kapacitet til fortsat dansk blodproduktion, mener vi ikke, den skal sikres på denne måde, men derimod ved, at vi vedtager L 201, som vi lige har behandlet.

Lene Garsdal (SF):

Denne vanskelige sag handler om flere ting.

Den første er, om den nuværende konstruktion i blodloven, hvor de offentlige sygehuse er forpligtede til at forsyne Statens Serum Institut med gratis plasma, og Serum instituttet har monopol på salg af blodderivat til de offentlige sygehuse, er forenelige med EU-retten. Hvis Danmark taber en sag, hvor Serum instituttets forsyningsmonopol udgør en uberettiget handelshindring, er det imidlertid efter SF's opfattelse EU, det er galt med.

Som Bloddonorerne i Danmark også fremfører i deres hørings svar, er blod ikke en vare, men en del af det menneskelige legeme, uanset forarbejdningsgraden. Ingen vil vel acceptere, at donornhjerter eller donornyrer på samme måde skal kunne forhandles, og det er for mig ubegribeligt, at et privat firma skal kunne spinde guld på den gratis gave, som bloddonorerne giver.

Der forventes domsforhandling i EU-sagen primo 2002, så hvorfor skal dette lovforslag hastes igennem, inden vi får den afklaring? Der er allerede megen uro og utryghed blandt landets bloddonorer, så vidt det fremgår af pressen og også af nogle af Sundhedsudvalgets bilag. Var det ikke klogere at vente med en videre behandling af forslaget indtil da? Jeg er naturligvis opmærksom på, at blodloven skal revideres, og at denne revision flere gange er udskudt, men den kan vel udskydes en gang til uden problemer.

I Danmark har vi en enestående ordning med frivillige og ubetalte donorer, stor forsyningsikkerhed og stor sikkerhed for, at syge her i landet behandles med blodprodukter af meget høj kvalitet. Blev det muligt at lade private overtage plasmafraktioneringen med handel for øje, er det efter SF's opfattelse en trussel mod hele det frivillige donorsystem, og man kan frygte en nedgang i antallet af donorer.

Det er jo sandt, at lovforslaget formelt ikke ændrer ved det frivillige danske donorsystem. Men her taler vi om en anden måde at anvende blodgaven på, så den enkelte bloddonor vil jo revurdere, om han/hun fortsat vil være donor under de nye betingelser. Kan vi være sikre på, at der altid vil være tilstrækkeligt med lægemidler fremstillet af blodplasma til rådighed, hvis et privat firma har overtaget plasmafraktioneringen?

Så er der spørgsmålet om statens egen virksomhed, Seruminstittuttet. Der vil jo langtfra være nogen sikkerhed for, at Seruminstittuttet vinder en offentlig licitation, og ønsker regeringen virkelig, at så megen dansk ekspertise og så væsentlige forskningsområder med udvikling af lægemidler skal gå tabt til skade for de danske patienter?

Kl. 14.50

Så vidt jeg har forstået, skyldes nogle af Seruminstittuttets problemer nu, at bløderprodukterne og blodfraktioneringen har givet underskud på grund af en faldende efterspørgsel. Seruminstittuttet er stadig i gang med udvikling af nye produkter, men har et nedslidt produktionsapparat, og det burde vi i stedet rette op på og

sikre, at Seruminstittuttet kan deltage på linje med andre ved den offentlige licitation.

Alt i alt må jeg sige, at jeg beklager, at vi ikke kan have bred enighed her i Folketingssalen, men SF kan ikke støtte lovforslaget.

Så til beslutningsforslaget fra Enhedslisten. Med forslaget forsøger Enhedslisten at rette op på uligheden mellem de fattige lande og os i de rige lande, og den intention er vi fuldstændig enige i. Ser vi på, hvad der forskes i inden for sundhedsområdet, er det i langt overvejende grad i sygdomme, som rammer os i den vestlige verden, og det bliver der kun rettet op på, hvis nogle lande med en aktiv indsats støtter forskningen i de fattige landes sygdomme.

Formålet med forslaget er bl.a. at styrke forskningen i tredjelands sygdomme, at producere vacciner, der kan sælges billigt, og at sikre overførsel af produktionsviden og patenter. De ønsker er vi fuldstændig enige i i SF.

Når man ser bemærkningerne til forslaget og ser på det forsknings- og udviklingsprogram, som Seruminstittuttet er kendt for og førende inden for, er det nærliggende at pege på Seruminstittuttet som det sted, hvor et sådant forsknings- og udviklingsprogram kunne funderes. Hvis samfundet ville investere midler i forskning til gavn for tredjelands – og det mener vi i SF skal være tilfældet – er forslaget her imidlertid alt for snævert. Vi mener ikke, der bør lægges op til, at staten skal have monopol på et sådant forskningsområde, uanset hvor sympatisk det ellers kan være at bevare arbejdspladserne på Seruminstittuttet.

Som jeg netop har sagt, er vi i SF imod ændringerne i blodloven og den indskrænkning i aktiviteterne, som desværre nok bliver resultatet. Vi mener i SF, at man burde sikre den fornødne kapacitet til fortsat produktion af lægemidler på baggrund af dansk plasma, og SF foreslår, at vi sammen med Enhedslisten prøver at lave et beslutningsforslag, hvor vi lægger op til at lave et forskningsprogram for de sygdomme, der er udbredt i tredjeverdenslandene.

Der er flere andre spørgsmål, som også kan inddrages, f.eks. om forskningsområdet skal være forankret i forskningsrådene, og hele den internationale TRIPS-aftale, som løber frem til år 2005, og hvor vi finder, at ulandene er blevet snydt. Lad os tale sammen om det og prøve at finde frem til et fælles forslag.

Alt i alt er SF enige i intentionerne, som ligger bag forslaget fra Enhedslisten, men vi kan ikke støtte det i dets nuværende udformning.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg må sige, at jeg synes, det er et noget fortegnede billede, SF's ordfører, fru Lene Garsdal, udmaler her i dag om det lovforslag, der ligger her, især at det skulle give dårligere forhold for de danske patienter, og at man måske i fremtiden vælger at lade blodet fraktionere eller producere andre steder end lige på Serum instituttet eller i Danmark.

I udvalget har vi allerede fået udleveret informationer om, hvordan plasmafraktioneringer foregår i andre lande, og man må jo konstatere – det vil jeg godt høre om fru Lene Garsdal ikke vil give mig ret i – at der findes utallige metoder, hvormed man fremskaffer blodprodukter i Europa. I Sverige modtager danske donorer oven i købet penge, og man laver det hele i privat regi. I Norge modtager donorerne en form for økonomisk kompensation, men det norske sundhedsvæsen udbyder rent faktisk den norske plasma til private virksomheder, og man er ganske tilfreds med de produkter, der kommer tilbage.

Jeg taler ikke for, at donorer skal været betalte. Jeg mener, vi har et ganske godt system, og det system stemmer også godt overens med, at blod netop ikke er en handelsvare, fordi vi ganske i overensstemmelse med EU har sagt, at vi kan opstille betingelser for, at bloddonorer er frivillige og ubetalte, at de tappes i det offentlige sundhedsvæsen, og at de giver en gave. Men når det kommer dertil, hvor man skal skaffe og lave blodprodukterne, ser vi i alle andre lande, at man kan bruge en masse forskellige metoder. Man kan bruge offentlige, man kan bruge private, og vil fru Lene Garsdal ikke godt bekræfte dette?

Kl. 14.55

(Kort bemærkning).

Lene Garsdal (SF):

SF's hovedanke mod forslaget er jo – og det ligger sådan set ikke i selve forslaget – at man haster det igennem, uden at man har besluttet, om blod er en handelsvare, og at vi mener, det er absurd, hvis det ender med at kunne blive det.

Det er jo sandt, som fru Ester Larsen også gjorde opmærksom på, at der har været private involveret i den blodplasma, som donorerne har leveret gratis. Men jeg synes, der er den meget store forskel, at vi har et statsligt institut, som har forskningsområdet og producerer lægemidler til gavn for de danske patienter. Nu vil man

fjerne hele dette forskningsområde fra Danmark, og vi risikerer, at alt ryger på udenlandske hænder, og at det kun er udlandet, vi kan handle hos ... Jeg når ikke mere.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg forstår selvfølgelig godt den bekymring, som fru Lene Garsdal fremfører her, men hvor står der i lovforslaget, at det med stor sikkerhed vil være sådan, at alle de blodprodukter, der skal laves, i al fremtid nu skal laves i udlandet? Det står vel ikke nogen steder i forslaget?

Der står derimod, at amterne kan gå sammen om at udbyde til den producent, man vælger, og stille nogle sikkerhedsmæssige krav og nogle krav til de blodprodukter, man ønsker at få retur. Men der står vel ikke noget sted noget om, hvor det skal ske, om det udelukkende skal ske i udlandet eller ske i Danmark? Vi er også indstillet på og meget enige i, at vi ønsker, at Serum instituttet også i fremtiden skal kunne byde på opgaven.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg vil blot spørge, om det noget sted fremgår af materialet, at Statens Serum Institut ikke fortsat skal kunne forske i udnyttelsen af plasma.

(Kort bemærkning).

Lene Garsdal (SF):

Det er sandt, at det står ingen steder i lovforslaget, ligesom der heller ikke står noget i lovforslaget om, at donorerne måske kan blive lidt utrygge ved det her, fordi det er de samme regler, men bare et andet formål. Jeg siger jo ikke, at det ikke ender med, at Serum instituttet får licitationen, men der er en stor risiko for, at det ikke gør det, og at forskningsområdet forsvinder, bl.a. fordi produktionsapparatet er nedslidt.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg prøver igen: Der er forskel på at producere og på at forske, og det er ikke min opfattelse, at Serum instituttet ikke er i stand til at forske, fordi dets produktionsapparat er nedslidt og måske ikke skal bruges.

(Kort bemærkning).

Lene Garsdal (SF):

Jeg er helt enig i, at der er stor forskel på at forske og på at producere, men jeg mener også, at

man skal have et produktionsapparat for at kunne udnytte den viden, man får, når man forsker i at lave medikamenter eller lægemidler af forskellig slags:

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Det er en meget overraskende konstatering. Vil det sige, at dér, hvor man ikke har et produktionsapparat, er forskningen ikke seriøs, og hvordan forholder det sig med alle vore biomedicinske og biotekniske virksomheder?

(Kort bemærkning).

Lene Garsdal (SF):

Nej, naturligvis ikke, så har jeg udtrykt mig dårligt eller har ikke forstået spørgsmålet korrekt. Men har man en god forskningsafdeling, er det vel godt at have en tilhørende produktionsafdeling, sådan som det er tilfældet for øjeblikket. Selvfølgelig kan man godt gøre det, som fru Ester Larsen nævner, for det er jo ikke et spørgsmål om at ødelægge den danske biomedicinske forskning.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Naser Khader som ordfører.

Kl. 15.00

Naser Khader (RV):

Det er meget vigtigt for Det Radikale Venstre, at bloddonation fortsat behandles med stor respekt, og at troværdigheden i det danske donor-system ikke sættes over styr.

Regeringen ønsker at bryde med det monopol, som Statens Serum Institut hidtil har haft, på at fremstille blodprodukter. Samtidig vil man gøre det muligt at sælge de overskydende blodprodukter.

Lovforslaget er efter vores mening fornuftigt, fordi man åbner for en bedre udnyttelse af det tappede blod, så den ressource, der i øjeblikket ligger i Seruminstitutets fryser, kan komme patienter i andre lande til gavn.

Vi mener ikke, at man dermed gør blod til en kommerciel vare, eller at principperne om dansk selvforsyning sættes over styr, for der vil stadig gælde de samme regler for, at blod tappes med henblik på at blive anvendt til patientbehandling i Danmark. Det er stadig baseret på frivillige, ubetalte donorer.

Samtidig må vi holde fast i, at det, der sættes til salg, er det overskydende blodprodukt. I den sammenhæng hæfter jeg mig ved, at Danmarks

Bløderforening ud fra etiske hensyn imødekommer forslaget. Desuden finder vi det positivt, at indtægten fra salg af disse blodprodukter kan komme sundhedsvæsenet til gode. I forhold til argumenterne om kommerialisering vil jeg derfor primært sige, at det er de overskydende blodprodukter og ikke blod, der sættes til salg.

Desuden mener jeg ikke, at man, som hævdet i den offentlige debat, kan sidestille blod med organer, og at forslaget på den led skulle være at sidestille med salg af organer. I modsætning til organer er blod trods alt et stof, der kan gendannes i kroppen.

Det Radikale Venstre har ikke mange indsigelser over for, at Seruminstitutets monopol brydes, så længe vi fortsat sikrer, at kvaliteten af produktet er i orden. Kvaliteten af produktet og respekten for donorerne er de bærende hensyn.

Samtidig må vi også holde fast i, at lovforslaget stadig gør det muligt for Seruminstitutet at byde på opgaverne, og at instituttets nuværende ekspertise af den grund ikke behøver at gå tabt.

Forslaget er desuden en måde at imødekomme de foreliggende krav fra EU på, som jeg finder er positiv, og vi vil se frem til den mere overordnede plan for at rationalisere og effektivisere hele blodbankvirksomheden, når det forestående analysearbejde er tilendebragt.

På den baggrund vil Det Radikale Venstre gerne støtte lovforslag nr. L 201.

Med hensyn til Enhedslistens forslag om at lade Seruminstitutet redde hele verden synes jeg, at Enhedslisten blander to forskellige diskussioner sammen, nemlig diskussionen om udlicitering og muligheden for at sælge ud af de overskydende blodprodukter, og en diskussion, der handler om øget ulandsbistand og en international kamp mod de kommercielle medicinalvirksomheder. Vi bliver nødt til at adskille de to diskussioner.

Ja, vi har en enestående ordning i Danmark, der er baseret på vederlagsfri bloddonation, på sikkerhed, på høj kvalitet og en løbende udvikling af nye vigtige lægemidler, men den ordning bliver efter Det Radikale Venstres vurdering ikke bare uden videre sat over styr, fordi opgaven med at producere lægemidler sættes i udbud, eller fordi de blodprodukter, der i øjeblikket ikke gør nogen gavn, sættes til salg.

I forhold til ulandsbistanden skal det ikke være nogen hemmelighed, at Det Radikale Venstre har været meget kritisk over for regeringens besparelser, men spørgsmålet er i denne her sammenhæng, hvordan den ulandsbistand skal

ydes, for det er selvfølgelig rigtigt, at Statens Serum Institut er et vigtigt alternativ til de multinationale kommercielle medicinalvirksomheder i forhold til de fattige lande, men når Enhedslisten mener, Seruminstitutionen skal udbygges med den indsats for øje, må det overvejes, hvad det vil koste.

Hvad er omfanget af den indsats, som Statens Serum Institut i så fald skal varetage fremover, hvor mange fattige lande er det, vi taler om, og hvor bringer det os hen i forhold til den danske selvforsyning, som vel bør være den primære opgave?

Selv om motivet om at hjælpe fattige lande er sympatisk, mener Det Radikale Venstre ikke, at en udbygning af Statens Serum Institut er måden at gøre det på, og vi kan derfor ikke støtte forslaget.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Naser Khader sagde, at De Radikale støtter regeringens forslag, bl.a. fordi det giver mulighed for, at man så kan udnytte den del af blodet, der ikke bliver udnyttet i dag. Men er der noget i den nuværende ordning, der forhindrer, at man kan udnytte blodet? Hvorfor skulle man ikke fortsat kunne lade blodet producere på Statens Serum Institut og så sælge de dele, som ikke kan bruges i dag? Det er der ikke noget, der forhindrer.

Så i forhold til selvforsyning, som jeg kunne forstå var vigtig for De Radikale: Der er ikke noget i dette lovforslag, der sikrer dansk selvforsyning. Vil De Radikale være med til, at vi får ændret lovforslaget, så man sikrer dansk selvforsyning med blod, så vi ikke er afhængige af private firmaer og deres interesser i, om vi har blod nok?

Som det sidste spørgsmål kunne jeg forstå, at De Radikale også lægger vægt på, at Seruminstitutionen har mulighed for at byde på en licitation om blodet. Men det er der heller ikke noget, der sikrer. Desuden er det nødvendigt, for at Seruminstitutionen kan byde, at man får midler til at foretage den fornødne investering. Vil De Radikale være med til at sikre det?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Med hensyn til det første spørgsmål, om der er noget til hinder for, at man kan udbyde, sådan

som tingene er i dag, er svaret, at det er der ikke på nuværende tidspunkt. Men vi bliver altså nødt til at imødekomme EU's krav om at udbyde opgaven i licitation.

I forhold til selvforsyning: Det, jeg synes, er vigtigt, er ikke, hvem der udfører opgaven, men at vi holder fast i, at produktet skal være af høj kvalitet.

Det sidste spørgsmål, der blev stillet, fik jeg desværre ikke fat i. Hvad var det?

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg vil bare spørge hr. Naser Khader, om ikke han kan bekræfte, at der netop i den lov, vi har i dag fra 1997, faktisk er forbud mod at eksportere de restprodukter, man har af blodprodukter, som man ikke længere bruger i Danmark, og at man jo netop med dette lovforslag ophæver det eksportforbud, der er i dag, således at de blodprodukter, som vi ikke selv bruger, netop kan blive udnyttet andre steder.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Først vedrørende eventuelt eksportforbud vil jeg bede hr. Naser Khader bekræfte, at man i dag har mulighed for med tilladelse at eksportere produkter, og at dette også er sket i flere tilfælde.

Så det spørgsmål, som hr. Naser Khader ikke nåede at besvare før. Det var, om De Radikale vil støtte, at Seruminstitutionen får de nødvendige midler til at foretage investering i at udvide produktionsapparatet, så man har reel mulighed for at byde. Det hjælper jo ikke noget, at Folketinget siger, at Seruminstitutionen kan byde på opgaven, hvis ikke Seruminstitutionen har det nødvendige produktionsapparat, fordi man ikke har de 100 mio. kr., der skal investeres i en udvidelse af produktionsapparatet.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Så må jeg bede hr. Naser Khader om at bekræfte, at den nugældende lov er sådan, at der er et generelt eksportforbud. Der er en undtagelsesbestemmelse, sådan at man i ganske særlige situationer, når der er nogle særlige forhold, der skal tilgodeses, kan få en eksporttilladelse, og at disse tilladelser kun er givet i et meget begrænset omfang.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Til fru Sophie Hæstorp og fru Ester Larsen: Jo, jeg kan bekræfte eksportforbuddet, og at det er vanskeligt at gøre det uden først at få en tilladelse. Derfor er det nødvendigt med en ændring.

Til fru Line Barfod: Med hensyn til at investere, så er der ingen, der forbyder Statens Serum Institut at gå ud og låne penge i banken, sådan at de får mulighed for selv at byde med som alle andre. Hvorfor skal staten give dem den mulighed?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Kan hr. Naser Khader bekræfte, at det fremgår af de oplysninger, vi har modtaget, at Statens Serum Institut, hvis man skal ud og låne penge til at foretage denne her investering, så først ville skulle have en tilladelse fra Folketingets Finansudvalg, fordi det beløb, man skal låne, er så stort, og at der ikke foreligger nogen bekræftelse på, at man vil kunne få den tilladelse til at gå ud og låne det her beløb?

Og hvis man er i en udbudssituation, vil det være økonomisk vanskeligt at gå ud og låne 100 mio. kr., når man ikke er sikker på, om man vinder udbuddet og ikke engang er sikker på, om man vil kunne få opbakning fra Folketingets partier til at foretage en sådan investering.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Så må jeg spørge hr. Naser Khader, om hr. Naser Khader er enig i, at Seruminstituttet i denne her periode har tilkendegivet, at de agter at gå ind i et udbud i samarbejde med andre private virksomheder, sådan at det kapitalapparat, der er nødvendigt, kan opnås i et samarbejde med en producent. Er det ikke sådan?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Til fru Ester Larsen: Det kan jeg kun bekræfte.

Til fru Line Barfod: Det er jo som med alle andre virksomheder, at hvis man skal ud og låne så stort et beløb, så skal man igennem Finansudvalget, så der er ingen forskel. Statens Serum Institut bliver ikke behandlet anderledes. De skal samme vej som alle andre.

Line Barfod (EL):

Jeg vil i mit indlæg her kun beskæftige mig med regeringens forslag, idet jeg senere som ordfører

for forslagsstillerne får mulighed for at forholde mig til Enhedslistens eget forslag.

I forhold til regeringens forslag er det jo tydeligt fremgået af debatten, at der går en skillelinje mellem dem af os, der betragter blodet som en gave, der ikke må gøres til en vare, og så dem, der siger, at blodet godt nok er en gave i forhold til det første led, hvor donorerne afgiver blodet, men senere må man gerne behandle det kommercielt og sælge det videre, og et privat firma må godt tjene penge på blodet.

I Enhedslisten mener vi, at det er vigtigt, at man hele vejen igennem ikke har noget privat firma, der kan tjene penge, og som det også er fremgået af de mange indlæg i pressen, er der også mange donorer, der har den opfattelse.

Så er der flere, der har fremhævet, både her under debatten og i de høringssvar, der er kommet, at dansk selvforsyning er vigtig. Det er også fremgået af bemærkningerne til lovforslaget. Men der er intet i selve lovforslaget, der sikrer en dansk selvforsyning. Der er intet, der sikrer, at vi ikke kommer til at stå i en situation, hvor det firma, der måtte have vundet udbuddet over blodproduktionen, ikke kan levere det blod og de blodprodukter, som vi har behov for, enten fordi de synes, at det ikke kan betale sig længere, eller fordi de går konkurs.

Vi ønsker ikke, at vores blodproduktforsyning skal være afhængig af et privat firma, men at det fortsat skal varetages af det offentlige firma Statens Serum Institut.

Samtidig ville man, hvis man privatiserer blodproduktionen, spille hele den investering i ny viden, den forskningsindsats, der ligger til grund for de nye produkter, som Statens Serum Institut er på vej med, de produkter, som vi bl.a. fik præsenteret, da Sundhedsudvalget og ministeren var på besøg på Seruminstituttet forleden dag, og som så meget spændende ud, både omkring kræftbehandling, omkring rhesusbørn, omkring leverforgiftninger osv.

Kl. 15.15

Med hensyn til hvad man ellers kunne gøre i stedet, mener vi, at man skal følge forslaget fra Bloddonorerne i Danmark og Statens Serum Institut om at se nærmere på de ordninger, man har i Holland og Finland og andre lande, hvor man åbenbart uden at komme i karambolage med EU's regler har en offentlig ordning, og ud fra det foretage en samlet vurdering af hele blodområdet. På trods af, at der har været en del debat i Folketinget, mener vi faktisk ikke, at man har foretaget en sådan samlet vurdering og sam-

menligning med de lande, der har en offentlig produktion.

Lægemiddelindustrien er selvfølgelig glade for dette forslag og har hilst det med glæde i deres høringssvar. Men det burde vel ikke være sådan, at det, vi skal tilgodese her, er lægemiddelindustriens ønske om, at så meget som muligt skal privatiseres og behandles kommercielt. Vi mener, det er meget vigtigt at holde fast i, at der er ting, som ikke skal gøres til en vare, at der er noget, som fortsat skal være offentligt, og at vi kan sikre en fortsat offentlig forsyning af blodprodukter og dermed også sikre den fortsatte forskning på områderne.

Vi mener faktisk, det hænger sammen, at man har både forskning og produktion her. Selvfølgelig er der andre, der forsker uden at have en produktion, men her er der altså opbygget en samlet forsknings- og produktionsenhed, som fungerer godt, og der er intet i det, vi har modtaget indtil nu, der tyder på, at hvis Statens Serum Institut taber udbuddet, så det ikke får produktionen, er man fra regeringens side villig til at stille de midler til rådighed, der kræves for at kunne fortsætte forskningen på blodprodukt-områderne, der lover så godt i dag.

Enhedslisten kan ikke støtte regeringens forslag.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Når man har læst på lektien og kigget lidt på, hvordan andre lande har tilrettelagt deres blodproduktion, kan det jo godt undre lidt, at nogle lande har en ordning, der ligner vores ganske grangiveligt, men som man kan sige EU ikke har taget op, i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt. Men det ændrer jo ikke ved, at det er Danmark, de er i gang med, og vi kan jo nok ikke rigtig få EU til at opgive den sag, for de siger, at de gerne vil have afklaret de andre lande først.

Men jeg vil gerne spørge fru Line Barfod: Tror fru Line Barfod ikke, at der er en meget stor chance for, at nu har man udset sig Danmark, og derefter vil man formentlig fra EU's side gå i gang med de lande, hvis blodproduktion ligner vores, og måske også kræve nogle ændringer her? Kunne det ikke blive tilfældet?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Hvorfor tænker fru Line Barfod dog så ilde om de ansatte på Statens Serum Institut? Hvorfor

skulle de forskningsansvarlige på instituttet skippe den forskningsviden, de er ved at udvikle? Man sidder med en viden om nogle ikkefærdigudviklede præparater, og det ville da være tåbeligt at smide den viden i papirkurven. Uanset om man skal producere eller ej, ville man da kunne videreudvikle den viden, man har, og hvis opgaven er for stor til, at man kan løse den, kan man lade den indgå i et af de mange samarbejder, man har med andre virksomheder. Men at tabe den på gulvet og smide den væk ville da være ubegavet.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg hørte det, som om fru Line Barfod talte om, at der kunne blive mangel på blod, for nu kunne grumme kapitalister købe blodet og sælge det til højstbydende i udlandet, og jeg ved ikke hvad.

Der står rent faktisk, at blodbanker tilknyttet det offentlige sygehusvæsen kun må iværksætte tapning af humant blod eller dele heraf med henblik på anvendelse i patientbehandlingen i Danmark. Der er ikke tale om, at man køber noget blod, som man så sælger videre til gud og hvermand. Der er tale om, at man behandler noget blod for i dette tilfælde amterne, at amterne så får de dele, som amterne skal bruge, og at det, der så kan blive tilovers, de produkter, de restgrupper, der bliver tilbage, må sælges.

Kl. 15.20

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Først til fru Lone Møller: Vi kan jo godt gætte på, hvorfor EU har valgt Danmark ud, men det kunne være rart at se grundigt på, hvordan ordningerne er i de andre lande, som EU ikke har valgt at køre en sag på.

Det kan da godt være, at EU har valgt Danmark ud, fordi Danmark plejer at være en duksedreng og gør, hvad EU siger, men så kunne det jo være, at vi skulle vælge i stedet at sige: Jamen vi er dybt uenige, og vi vil faktisk arbejde på at få ændret EU's holdning. Vi mener ikke, at blod skal være en vare. På samme måde, som man har sagt, at organer ikke skal være en vare, mener vi heller ikke, at blod skal være en vare. Den holdning kunne vi jo vælge at indtage i stedet.

Så til fru Ester Larsen, der mente, at det ville være ubegavet at smide den viden væk, der er på Statens Serum Institut: Det er jeg fuldstændig enig i, det ville være meget ubegavet, og det er også en væsentlig grund til, at vi er imod dette

forslag. Der er intet i forslaget, hvoraf det fremgår, at man vil sikre, at den viden og den forskning ikke bliver smidt væk, at den forskning vil fortsætte på Statens Serum Institut, og at man fortsat vil udvikle de produkter, instituttet er i gang med at udvikle.

Så til fru Else Theill Sørensen angående blodprodukter: Det er rigtigt, at der står, at tapning i Danmark kun må ske med henblik på, at blodet bliver udnyttet i Danmark, men det røde blod bliver jo på sygehusene, og det er resten, blodplasmaet, der bliver udviklet forskellige produkter af. Men det er jo fremgået af både bemærkningerne og også af debatten her, at man forestiller sig, at det kan blive blandet sammen med blod fra flere andre lande, og dermed må det jo også kunne sælges i flere andre lande, ligesom blodprodukter fra andre lande vil kunne sælges i Danmark. Der er ikke noget i lovforslaget, der forhindrer hverken det ene eller det andet.

Man kunne også forestille sig en situation, hvor det firma, der står for produktionen af blodprodukterne til det danske marked, af en eller anden grund vælger at sige: Jamen det er ikke rentabelt længere, så derfor lukker vi ned. Så tager det altså noget tid at finde noget andet. Det kunne også være, det firma gik konkurs. Vi har set i Australien, hvor et stort forsikringselskab gik konkurs, hvad det har betydet for sundhedsvæsenet dernede, fordi en stor del af det var på private hænder, så det har konsekvenser, når man privatiserer inden for sundhedsområdet.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg vil godt gentage, at efter min mening er der ikke tale om en produktion, men tale om en behandling. Amterne afleverer det blod, der tages til behandling, de får det tilbage, som de skal bruge, og er der noget, som amterne ikke selv kan bruge – det indgår naturligvis i aftalen, at de får det, de skal bruge, og det ville da være tåbeligt, hvis de ikke bad om at få det, for det er jo det, det hele handler om – kan udbyderen, altså den, som byder på at behandle blodet, sælge det og i øvrigt derved billiggøre behandlingen af blodet til gavn for det danske sundhedsvæsen og vore patienter.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Fru Line Barfod taler enormt meget om forsyningssikkerhed og den frygt, fru Line Barfod måtte have for, at hvis man udbød behandlingen af blodet eller plasmaet til et privat firma, der går ned og hjem eller går konkurs, eller handelen ikke længere er rentabel, står vi med et problem. Men i dag har Statens Serum Institut eneret på at behandle blodprodukter og fremstille blodprodukter, og hvis blodet en dag blev forurennet på grund af, at der skete noget med maskineriet inde på Statens Serum Institut, ville Danmark rent faktisk stå i den samme problemstilling: man får fremstillet alle sine blodprodukter ét sted, og hvis det sted i en periode var sat ud af kraft, fordi maskineriet var blevet forurennet med noget blod, der indeholdt nogle sygdomme, ville vi ikke havde noget sted i Danmark, hvor man kunne fremstille de danske blodprodukter. Kunne fru Line Barfod ikke frygte det?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Først til fru Sophie Hæstorp Andersen angående forsyningssikkerheden: Det er klart, at hvis der skete noget på Statens Serum Institut, hvis der pludselig skete en eksplosion og hele maskineriet brød sammen eller noget andet, stod vi med et problem. Sådan ville det jo være, uanset hvem der var producent, det er klart.

Men med hensyn til at der kunne være sygdomme i blodet, er fordelene ved Statens Serum Institut jo netop, at man kun behandler blodet i små mængder, fordi det ikke er med profit for øje, men fordi man sætter forsyningssikkerheden og sikkerheden af blodprodukterne så højt. Man behandler det i så små enheder, at hvis det viser sig, at der er sygdom hos en af de donorer, der har leveret blod, kan man meget hurtigt og uden store omkostninger gå ind og hive de portioner blodprodukter, det inficerede blod indgår i, ud. En af de bekymringer, der kan være ved at overlade det til en privatproducent, er jo netop, at de normalt producerer i store enheder, og derfor vil de måske være mindre tilbøjelige til at hive en stor enhed ud, end man er på Statens Serum Institut.

Kl. 15.25

Så til fru Else Theill Sørensen: Der kan være mange gisninger om, hvilke krav amterne vil stille i de udbud, der kommer, men der er ikke noget i lovforslaget, der sikrer, hvad det er for et

udbud, man måtte gå ind på. Det kan vi se på bagefter, men det ligger ikke i det lovforslag, som Folketinget nu vedtager, og derfor er det væsentligt, hvis man har krav om, hvad amterne skal forlange af udbudsmaterialet, at det kommer ind, før vi vedtager lovforslaget, og ikke kun er noget, som man kan håbe på, at amterne tager med i deres udbudsmateriale bagefter.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Vil fru Line Barfod ikke give mig ret i, at hvis vi ønsker, at blodet skal behandles i mindre dele, så man kan trække det tilbage, hvis man opdager, at en portion er blevet forurennet, kan man stille krav om det i det udbudsmateriale, som amterne har tænkt sig at lave? Og skulle vi ikke også give amterne og de politikere og embedsmænd, der arbejder i amterne, den kredit, at de nok ikke er totalt tåbelige idioter, når de laver et sådant udbudsmateriale, og at de nok kan stille nogle fornuftige krav? Er der noget, amterne og amtssygehusene ikke er interesserede i, er det vel netop at få forurennet blod tilbage til de patienter, de netop ønsker at behandle og gøre raske igen.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Hvad skulle indicere, at amter interesserer sig mindre for borgernes sikkerhed end Folketinget? Amterne har i praksis ansvaret for borgernes liv og lemmer i forvejen, og vi har her i landet en sundhedsstyrelse, som bliver inddraget i, hvad det er for nogle krav, amterne bør stille, når de foretager et udbud. Jeg tror, man skal kunne tillade sig at tro, at der er andre mennesker end folketingsmedlemmerne, som bekymrer sig om borgernes sikkerhed.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Else Theill Sørensen for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Fru Sophie Hæstorp Andersen sagde faktisk en del af det, jeg også ville have sagt. Men jeg vil sige, at med hensyn til portionsstørrelserne må producenten eller behandleren af blodet vel selv finde ud af, om det er mest hensigtsmæssigt at lave det i små eller store portioner. Det er jo et spørgsmål om en vurdering, om man mener, at der er en stor eller en lille risiko for, at man skal

tage noget ud. Det hænger jo på deres økonomi, hvis de skal tage noget ud.

Jeg ved ikke, om fru Line Barfod antyder, at nogle af de firmaer, der skulle levere det, kunne finde på at levere inficeret blod. Det er jo at sige direkte, at nogle er kriminelle, og jeg vil da ikke stå her og antyde, at nogen er det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Sophie Hæstorp Andersen talte om, at embedsmænd i amterne ikke er idioter. Det tror jeg heller ikke at de er, og det tror jeg generelt ikke om embedsmænd. Men amterne er under et voldsomt økonomisk pres, regeringen lægger et meget stramt pres på, hvad amterne har råd til, og der bliver presset mange steder fra, især på amternes sundhedsvæsen.

I de krav, der skal stilles i et udbud, vil der jo være en afvejning imellem, hvilke krav man stiller til det firma, der skal stå for at producere blodprodukterne, og hvad det koster. Det vil sige, at jo mindre enheder, amterne måtte kræve, at blodet skal behandles i, desto højere vil prisen være. Derfor vil amterne være under et pres om ikke at lægge så stor vægt på, at det bliver mindre enheder.

Det er også et svar til fru Ester Larsen. Selvfølgelig interesserer amterne sig også for borgernes sikkerhed. Men der er jo en samlet afvejning mellem, hvor stor man vurderer, at risikoen er i blodproduktionen, og at der står nogle mennesker og råber højt om, at de vil altså have nogle operationer eller andet, som der er behov for i sundhedsvæsenet.

Kl. 15.30

De to ting skal man så afveje over for hinanden. Og derfor er det en ændring, når vi fra Folketingets side går ind og ændrer på ordningen og siger, at det ikke længere skal være Statens Serum Institut, som ikke producerer med det for øje, at de skal tjene penge, men alene med det for øje at produktionen skal løbe rundt, og man skal sikre forsyningssikkerheden, kvaliteten og sikkerheden af blodet, og så må vi som folketingspolitikere gå ind og vurdere, hvilke krav vi mener er væsentlige at opfylde.

Hvis vi ikke stiller de betingelser, men bare lader det være op til amterne, vil det være en afvejning i forhold til den økonomi, der er i amterne, og det store pres, der i øvrigt er på sundhedsvæsenet i amterne.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Sagen fremstilles, som om vi kaster os ud på det dybe vand og forsøger noget, som aldrig har været prøvet før i verden. Sådan er det ikke. Det er rent faktisk sådan, at en privat virksomhed har udført lønarbejde for Seruminstittet, hvor de har håndteret dansk blod, og det var efter nogle krav om, at det skulle behandles for sig selv.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt man håndterer små eller store mængder blod, er det jo et sikkerhedsspørgsmål, hvor Sundhedsstyrelsen helt givet vil være den, der kommer til at sætte rammerne herfor. Store portioner blod kan give en god økonomi. Til gengæld er det ret dyrt, når man skal kassere en stor portion. Derfor er det ikke entydigt, men der er nogle sikkerhedsvurderinger, som jeg ganske trygt overlader til Sundhedsstyrelsen og amterne i fællesskab at tage hånd om.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er korrekt, at der er et privat firma, der tidligere har udført arbejdet for Seruminstittet, og man kunne selvfølgelig godt forestille sig, at det kunne ske igen uden problemer.

Men stadig væk: Det, man lægger op til her, er et udbud, hvor der ikke er nogen sikkerhed for, at Seruminstittet kommer ind på banen. Der er ikke noget i det her lovforslag, der sikrer, at Seruminstittet fortsat kommer til at stå for den danske blodproduktion. Og da vi har en velfungerende produktion, er vores holdning fra Enhedslistens side, at vi skal fortsætte med at have en offentlig produktion, hvor man betragter blodet som en gave, som der ikke er nogle private firmaer, der skal tjene penge på, men som noget, der skal bruges til gavn for patienter i Danmark og i andre lande.

Det er det, vi har lagt vægt på, og derfor mener vi også, at man skal bruge de penge, der er nødvendige, for at udvide produktionsapparatet på Seruminstittet, for der har man de dygtige folk og erfaringen til at fortsætte med blodproduktionen. Så der er ingen grund til at sende det ud, og private firmaer skal tjene penge på det.

Tove Videbæk (KRF):

Lovforslag nr. L 201 er et forslag til lov vedrørende fremskaffelse af blod til lægemiddelformål og om blodbanker.

Det skal ifølge forslaget fortsat være sådan, at tapning af blod kun må ske fra frivillige og ubetalte donorer, og at blodbanker kun må iværksætte tapning af blod eller dele deraf med henblik på anvendelse i patientbehandling i Danmark.

Lovforslaget ændrer ikke på rammerne for og organiseringen af den velfungerende danske donorordning, som er funderet på princippet om frivillige og ubetalte donorer. Der vises fortsat stor respekt for donor og donorens gave. Denne respekt vises bl.a. ved at sikre så optimal udnyttelse af donorgaven som muligt. Via lovforslaget vil udnyttelsesgraden af blodet måske endda kunne blive endnu større, end den er dags dato.

Blodet bliver som allerede nævnt adskillige gange i debatten her delt i flere forskellige elementer, og et af disse elementer gør vi ikke brug af i Danmark. Lovforslaget åbner så for, at man kan eksportere og sælge dette element af blodet, som vi alligevel ikke anvender i Danmark.

Bloddonorerne i Danmark har sendt høringsvar, og de siger, at forslaget langt hen ad vejen imødekommer de 250.000 bloddonoreres interesser, som jo er at få skabt en ensartet tappefrekvens over hele landet, ensartede arbejdsbetingelser for donorkorpserne, bindende aftaler mellem amt, kommuner og bloddonoreres amtskomiteer og en så hensigtsmæssig og tidssvarende organisering på blodområdet som muligt.

Det danske bloddonationssystem har fungeret og har været organiseret forbilligt, og med dette lovforslag vil man, som vi ser på det, yderligere udvikle området.

Kl. 15.35

Under de mange møder, som har været afholdt vedrørende dette lovforslag, både under den tidligere og den nuværende regering, har der yderligere været behandlet spørgsmål vedrørende mulighederne for, at Statens Serum Institut kan deltage på lige fod med andre aktører på området. Og hvis jeg har forstået det ret, så har ministeren faktisk lovet via eventuelle nødvendige ændringer at ville sikre, at Seruminstittet kan deltage på lige fod.

Kristeligt Folkeparti er positiv over for forslaget, men vil eventuelt stille spørgsmål under behandlingen.

B 105 fra Enhedslisten kan vi ikke støtte, da vedtagelse af dette beslutningsforslag jo ikke vil stemme overens med L 201. Men der er virkelig mange positive og sympatiske holdninger og hensigter vedrørende de fattige i ulandene i Enhedslistens forslag, og dem er vi helt enige med.

Enhedslisten i. Men vi er ikke enige med Enhedslisten i, at de fattige landes problemer skal løses på den måde, der lægges op til i Enhedslistens forslag, og derfor kan vi ikke støtte det.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne til B 105, fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne for beslutningsforslag nr. B 105 skal jeg takke for debatten, der jo delvis har drejet sig om Enhedslistens beslutningsforslag om at udbygge virksomheden på Statens Serum Institut.

Ministeren kom i sin redegørelse for Enhedslistens forslag ind på, at det var meget uklart, hvad omfanget egentlig var. Det var der flere af de andre ordførere der også har været inde på.

Hvor omfattende man skulle udbygge virksomheden på Statens Serum Institut, er jo et spørgsmål om ambitionsniveau. Flere ordførere har været inde på, at Danmark som et lille land jo ikke kan redde verden. Det er vi godt klar over at Danmark ikke kan alene, men Danmark kan yde et bidrag og kan yde et væsentligt bidrag. Det har vi før gjort på andre områder.

Seruminstituttet er jo allerede i dag med blandt de førende i verden i udviklingen af nye produkter på lægemiddelområdet, på vaccinationsområdet. Det er det, vi gerne vil fortsætte med at udvikle. Det behøver man ikke at bruge mange milliarder kroner på, men man kan godt bruge nogle penge på det.

Vi mener, at i og med at vi kombinerer det med, at man løbende skal sørge for at opbygge forskning og produktion i tredjeverdenslande, kan det være med til at udvikle tredjeverdenslande, så de efterhånden selv kan overtage produktionen. Så kan vi udvikle nye produkter i Danmark, og på et tidspunkt kommer udviklingslandene forhåbentlig så langt frem, så de selv kan overtage hele lægemiddelproduktionen til deres egne lande.

I forhold til finansieringen, som flere også har været inde på, så har vi jo fra Enhedslistens side gentagne gange peget på, hvor man kan finde finansiering til forskellige velfærdsforhold, både i Danmark og i forhold til at hjælpe andre lande i verden. Jeg skal her bare pege på de multinationale selskaber, der ikke betaler skat, og på nord-sølien.

Så kunne jeg forstå på ministeren, at der ikke er ledig produktionskapacitet til vaccinations-

produktionen på Seruminstituttet. Det er noget af det, vi gerne vil være med til, at man udbygger, så der kan blive yderligere produktionskapacitet på Seruminstituttet.

Så kunne jeg forstå, at instituttets patenter er frit tilgængelige for tredjeverdenslande. Det er jo glimrende, men tredjeverdenslande har jo så også brug for hjælp til at udnytte de patenter. Det er det, vi gerne vil være med til at sikre med forslaget.

Så har fru Ester Larsen og flere andre ordførere været inde på, om man nu også brugte ulandsmidlerne bedst via Seruminstituttet, og at det var et protektionistisk forslag fra Enhedslistens side. Nu ligger det os meget fjernt at komme med protektionistiske forslag, og hvis det alene var et spørgsmål om at sikre Statens Serum Institut, så ville vi ikke være kommet med det her forslag, så ville vi have holdt os til alene at kigge på blodproduktionen.

Men vi mener faktisk, det er vigtigt, at vi i Danmark er med til at udvikle produktion, også offentlig forskning og produktion, som de private lægemiddelfirmaer ikke tager sig af, så den private lægemiddelindustri ikke kommer til at stå alene for udviklingen, for de private firmaer udvikler kun de steder, hvor de kan se en økonomisk fordel i det. De går ikke ind og udvikler produkter, som man ikke kan tjene penge på, og derfor er der behov for, at andre gør det.

Kl. 15.40

Vi mener ikke, at det nødvendigvis kun skal være Statens Serum Institut. Det kan sagtens være i samarbejde med andre offentlige institutioner både i Danmark og i andre lande og for så vidt også i samarbejde med private, hvis man ønskede det. Men det væsentlige for os er, at der er nogen, der udvikler de produkter, som man ikke umiddelbart kan tjene penge på, eller som bliver så dyre, så man ikke har råd til at købe dem i de fattige lande, som vi har set det med forskellige former for medicin, bl.a. hiv-medicin.

Så talte Socialdemokratiets ordfører, fru Lone Møller, om, at man ikke kunne støtte Enhedslistens forslag i den udformning, det havde. Det fremgik ikke helt klart, om det alene var, fordi forslaget også sigter på at fastholde Statens Serum Institut på blodområdet, eller om der også er andre dele af forslaget, man ikke kan støtte. Men det må vi jo høre nærmere om under udvalgsarbejdet, for hvis der kunne være flertal for en del af vores forslag, vil vi selvfølgelig se på at tilpasse det, så vi kunne få gennemført den del, der kunne opnås flertal for.

Så var fru Louise Frevert inde på, at man skal se på, om det er fagligt og økonomisk realistisk. Vi vil selvfølgelig gerne være med til stille en række spørgsmål under udvalgsarbejdet og også gerne drøfte nærmere med de organisationer, der arbejder på området, og med folk fra Statens Serum Institut, hvad der er muligt, så vi kan få præciseret det nærmere. Så det ser vi frem til at få gjort under udvalgsarbejdet.

Til fru Lene Garsdal, der erklærede sig enig i intentionen med forslaget, men som talte om, at Statens Serum Institut ikke skal have monopol, vil jeg gerne sige, at Enhedslisten intet ønske har om at give Statens Serum Institut monopol. Hvis det kan læses ud af forslaget, vil vi meget gerne være med til at se på, hvordan vi kan ændre det. Som sagt vil vi gerne se på, hvordan vi kan tilpasse forslaget, så der kan opnås flertal.

Så var hr. Naser Khader inde på, at Serum-instituttet er et vigtigt alternativ til de multinationale firmaer, men er usikker på, hvilket omfang det alternativ skal have. Vi vil selvfølgelig gerne se på, hvilket omfang det skal have, men vi mener, det er meget vigtigt, som jeg har sagt før, at der er et alternativ til de multinationale firmaer, så hvilken medicin, der er til rådighed, ikke er afhængig af, hvad der kan betale sig.

Vi har set eksempler på, at f.eks. det store medicinalfirma Lundbeck i dag bruger langt flere ressourcer på at sælge og markedsføre deres produkter end på at udvikle nye produkter, og at både Lundbeck og andre i øjeblikket er i gang med at markedsføre en række nye produkter, og det er ikke, fordi der er noget galt med deres gamle produkter, men alene fordi patenterne på de gamle produkter udløber, og så skal man jo skynde sig at have markedsført nogle nye produkter i stedet, så man fortsat kan tage en skyhøj pris.

Derfor mener vi også af den grund, at det er vigtigt at have offentlig forskning og offentlig produktion af lægemidler, så man kan sikre, at der er lægemidler til en pris, der er til at betale, og så forskning og udvikling ikke alene sker ud fra profithensyn.

Jeg kunne så forstå på fru Tove Videbæk, at Kristeligt Folkeparti går imod Enhedslistens forslag, fordi de støtter regeringens forslag vedrørende blodproduktionen. Her vil vi så også gerne drøfte nærmere med Kristeligt Folkeparti, hvis vi skiller de to ting ad, om de så vil være med til at se på et forslag, der kan sikre offentlig produktion i forhold til at udvikle nye midler.

Så jeg skal takke for de mange velvillige bemærkninger, der har været i forhold til Enhedslistens forslag, og jeg håber, at det kan lykkes at få i hvert fald en del af det gennemført, og så må vi så se nærmere på det under udvalgsarbejdet.

Med hensyn til spørgsmålet om at sikre fortsat dansk produktion af blodprodukter på Statens Serum Institut kommer vi forhåbentlig også til at fortsætte debatten om dette, både i forhold til det her forslag og i forhold til regeringens forslag.

(Kort bemærkning).

Else Theil Sørensen (KF):

Jeg har egentlig hele dagen gået og tænkt på, om jeg dog ikke skulle få en chance til at stille fru Line Barfod det spørgsmål, som jeg nu ville stille. Det fik jeg så. Det var jeg nu næsten sikker på.

Nu har vi i halen på næsten alt, hvad vi har talt om herinde siden valget i november, hørt, at enhver ting i dette samfund kan finansieres ved at tage pengene fra de multinationale selskaber.

Jeg vil gerne have at vide: Hvornår ser vi et konkret forslag fra Enhedslisten til, hvordan vi får plukket de penge fra de multinationale selskaber? Hvor stor en del af den offentlige sektor eller af denne udvidelse af den offentlige sektor, som vi skal have, forventer fru Line Barfod kan finansieres af de multinationale selskaber? Og hvor længe forventer fru Line Barfod, at disse multinationale selskaber vil blive her i dette lille smørhul og finansiere vores offentlige sektor?

Kl. 15.45

Så vil jeg med hensyn til forskning og private, som også tjener penge, spørge, om det er sådan, at den danske medicinalindustri, sideløbende med at den har tjent penge, også har bidraget ganske betragteligt til en god forskning til gavn for danske og udenlandske patienter.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Først til spørgsmålet vedrørende de multinationale selskaber kan jeg sige, at der ligger reglerne allerede. OECD har lavet nogle glimrende regler vedrørende kontrol og skatteregler for de multinationale selskaber, som er gældende i Danmark. Problemet er, at de multinationale selskaber ikke bliver kontrolleret.

Så midlet er at ansætte flere folk i Told og Skat til at kontrollere de multinationale selskaber og hive de penge hjem, de ikke betaler i skat, for i dag er der en stor del af de multinationale

selskaber, der ikke betaler én eneste krone i skat. De eksperter, der har kigget på det, som ikke er Enhedslistens eksperter, har vurderet, at der ligger mellem 5 og 14 mia. kr. og venter på at skulle betales i skat, hvis der skulle betales skat efter de gældende regler på området. Når man ved, hvor ihærdigt skattevæsenet er, når de skal hive 500 kr. hjem fra en almindelig borger, der har betalt for lidt i skat, så kan det undre, at man ikke har den samme ihærdighed over for de multinationale selskaber.

Jeg tror ikke, der er nogen fare for, at McDonald's holder op med at sælge burgere, eller at Coca-Cola holder op med at sælge cola, eller at Unilever og Nestlé holder op med at sælge slik og is i Danmark, som i øvrigt slet ikke bliver produceret i Danmark.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil gerne starte med at kvittere for en debat, der jo også lejlighedsvis har omhandlet spørgsmål omkring dansk blodforsyning og så ellers meget spørgsmålet omkring Seruminstittuttet; hvad det er for en personalemæssig situation, der er på Seruminstittuttet, hvad det er for en situation, der kan opretholdes på Seruminstittuttet på mellemlang og længere sigt.

Det er selvfølgelig også vigtige spørgsmål, men jeg synes nu, at vi skylder debatten at fastholde det, der er udgangspunktet, nemlig hvordan vi sikrer en dansk blodforsyning, der hviler på de principper, der jo altid har været enighed om, og som bl.a. fru Lone Møller så fornemt drog frem, nemlig princippet om frivillighed og ubetalthed. Det er jo det, der er selve hovedsigtet.

Og der må jeg sige, hvis jeg skal være ærlig – og det skal man jo – at jeg faktisk er på kanten af at være en lille smule skuffet over indlægget specielt fra SF's ordfører. Efter at vi nu har brugt et antal møder, foretaget besigtigelsesture, og en del af ordførerne endda er privilegerede ved at have smugtrænet tidligere sæsoner, så tegnes der et fuldstændig fordrejet billede af, hvad det her går ud på, når der anvendes ord som »privatisering af blodproduktionen«. Man kan selvfølgelig diskutere, om den ikke allerede er privat. Det blod, jeg løbende producerer, er noget, min krop helt privat tager sig af.

Men når der bruges alle de her slagord om privatisering og kommercialisering og kapitalisering, og at nu skal der tjenes penge, så tegnes der jo et helt fordrejet billede. Når man så gør

det i en sammenhæng, hvor man efter at have stået og ført myter til torvs, spørger: Kan vi nu være sikre på, at donorerne vil blive i korpset, eller kan man ikke forestille sig, at de vil søge væk? ja, så må man jo svare: Jo, hvis alt det, der bliver sagt, står til troende, så ser jeg da for mig en alenlang kø af donorer, der vender donorsystemet ryggen.

Men der må vi altså, synes jeg – det vil jeg i hvert fald plædere for – have så meget respekt for debatten og debatniveauet, at vandene skiller, dér hvor de reelt skiller og ikke skiller på baggrund af fordomme og myter.

KL 15.50

Situationen her er jo, sådan som fru Lone Møller, fru Else Theill Sørensen, hr. Naser Khader, fru Tove Videbæk, fru Ester Larsen, fru Sophie Hæstorp Andersen gentagne gange har været inde på, at hele grundlaget omkring den danske blodforsyning står vi jo i den grad vagt om, både frivilligheden og ubetaltheden. Og der er jo endda det videre perspektiv i det, at vi værner mere om den gave, der gives, end man gør i det system, vi kender i dag, hvor vi jo for en del oparbejdede præparaters vedkommende, som vi ikke længere har brug for, fordi vi i stedet bruger gensplejsede produkter, jo rent faktisk blot kasserer dem. Er det respekt for en gave, der gives, at man, lige så snart giveren vender ryggen til, skylder det hele ud i kloakken, for nu at sige det meget populært? Det er vel da i virkeligheden det mest respektløse, man overhovedet kan komme i tanker om.

Derfor er den model, der her er lagt op til, en model, der værner om disse principper og i virkeligheden jo bidrager til at udbrede dem, også til andre lande, for det betyder jo, at oparbejdede præparater, der bliver i overskud, når man har fraktioneret, vil komme mennesker til glæde i andre lande, som altså kan glæde sig over at blive forsynet med et blodpræparat, som hidrører fra en ubetalt, frivillig donor og ikke fra en, der har modtaget penge for det. Så på den måde bidrager forslaget her jo også til at sprede donorideen ud over landets grænser.

Så bryder jeg mig egentlig heller ikke om den der tale om salg og eksport osv.

Situationen er jo den, at der er lagt op til – det har amterne oplyst, det er skrevet ind i lovens forudsætninger – at der gennemføres et samlet udbud.

De røde blodlegemer, som flere også har været inde på det, bliver ude i systemet. Der er i øvrigt lagt op til, at vi også af respekt for den gave

kommer i gang med en strukturudvikling, sådan at vi udnytter donorkorpset effektivt ved at have en mere strømlinet blodbankstruktur. Plasmaprodukterne sendes så til fraktionering, og det forhold, at den virksomhed, som måtte vinde det udbud, får adgangen til at anvende de dele af det oparbejdede plasma, som vi ikke skal bruge, bidrager jo sådan set til at gøre den fraktionering billigere, end den ellers ville blive, med det resultat, at de lægemidler, der kommer tilbage og ind i det danske sundhedsvæsen, alt andet lige bliver billigere, end de ellers ville blive. Det er da et respekt for en gave, der gives, og det er da et bidrag til at udvikle det danske sundhedsvæsen.

Så jeg synes altså, der tegnes et helt forkert og helt fordrejet billede, og det håber jeg altså på, at vi ved fælles anstrengelser kan bidrage til at nuancere under det forestående udvalgsarbejde. Jeg er meget, meget enig i det, som fru Lone Møller sagde helt ved begyndelsen af denne debat, nemlig at det er af selvstændig vigtighed, at der er bred opbakning til det her lovforslag, netop af hensyn til at fastholde et stort, frivilligt, uegennyttigt donorkorps. Så det skal i hvert fald ikke være misforståelser og myter, der stiller sig i vejen for, at vi når et sådant bredt flertal.

Det siger jeg naturligvis også med adresse til fru Louise Frevert, som jo rejser en række spørgsmål. Andre har været inde på tilsvarende, og jeg kan forstå, at der er endnu flere på vej – 20 spørgsmål, ikke til professoren, men til ministeren. Dem svarer vi selvfølgelig beredvilligt på, når de kommer, men der blev allerede anmeldt nogle spørgsmål her, og jeg vil selvfølgelig meget gerne give tilsagn om at svare hurtigt og præcist og imødekommende, sådan at det ikke skal være usikkerhed omkring forståelsen af nogle ting i lovgivningen, som stiller sig hindrende i vejen for, at også Dansk Folkeparti kan give sin opbakning.

Jeg hæftede mig bl.a. ved, at fru Louise Frevert gjorde sig nogle betragtninger over forskningsniveauet på Statens Serum Institut. Andre har også været inde på det, og det er et spørgsmål, som jeg meget gerne vil give tilsagn om at diskutere nærmere med udvalget under den forestående udvalgsbehandling.

KL. 15.55

Nu skal man selvfølgelig ikke tage alle sorger på forskud, heller ikke på Statens Serum Instituts vegne – det skal jeg vende tilbage til om et øjeblik – men hvis der opstår den situation, at fraktioneringsarbejdet efter et udbud havner an-

dre steder end hos Statens Serum Institut, så er det selvfølgelig – det må være en fælles bestræbelse – en opgave at søge at sikre, at Statens Serum Institut fortsat kan fastholde en forskning, selv om Statens Serum Institut så ikke står for produktionen. Det føler jeg mig rimelig tryk ved, at vi ved fælles anstrengelser, hvis interessen er der, kan søge at få løst under det udvalgsarbejde, der forestår.

Jeg ved så ikke, om det rækker til også at sikre SF's opbakning, men jeg noterede mig da, at fru Lene Garsdal efter et par nærgående spørgsmål jo sådan set bekræftede, at forskning og produktion ikke nødvendigvis er hinandens forudsætninger. Det er jeg glad for på vegne af den danske biotekbranche. Jeg tror, at halvdelen af virksomhederne i Hørsholm Forskerpark – bare for at nævne et konkret sted – jo skulle lukke i morgen, hvis den forskningsaktivitet, de er i gang med, ikke gav nogen mening, fordi de ikke har et produktionsanlæg ved siden af. Så jeg er glad for, at vi er enige om, at tingene ikke er hinandens forudsætninger.

Det var egentlig også det, der lå i det lille citat fra Forskningsrådet, som jeg tidligere henviste til, hvor man jo sådan set kredser om, at man kunne skærpe fokus på forskning i Statens Serum Institut ved at afvikle eller udbyde noget af det mere produktionsorienterede. Så hvis det handler om at stå vagt omkring forskningsindsatsen på Seruminstittutet, må vi finde veje til det. Det vil jeg gerne give tilsagn om at medvirke til.

Så vil jeg også gerne sige, at der har været flere spørgsmål, som så har handlet om, hvorvidt Statens Serum Institut er klædt på til at kunne stå sig i en sådan konkurrence om at fraktionere og oparbejde blodet ved et samlet amtligt udbud.

Det er jo et spørgsmål, som jeg ikke uden videre kan svare ja eller nej på, fordi det jo er konkurrencesituationen, der afgør det. Det er jo sådan set hele perspektivet i det her, at blodet skal oparbejdes der, hvor det gøres bedst og billigst. Men jeg kan i hvert fald meget klart tilkendegive, også til fru Line Barfod, at der ikke er noget lovteknisk problem i, at Statens Serum Institut også ved låntagning afholder den udgift, som er nødvendig for at kunne udbygge sit produktionsapparat til at kunne løse denne her fraktioneringsopgave på sigt. Det kræver ikke noget aktstykke i Finansudvalget, fordi det er sådan, at Statens Serum Institut har en ikkeudnyttet låneramme.

Så hvis det er økonomisk bæredygtigt at byde på den her fraktioneringsopgave, når man har indregnet forrentning og afskrivning på de investeringer, der så skal foretages, er der intet, der stiller sig hindrende i vejen for det.

Nu kan jeg forstå, at fru Line Barfod måske var af den opfattelse, at man skulle gøre tingene i den rækkefølge, hvor man startede med at bygge produktionsanlægget, og man så bød efterfølgende. Det vil jeg gerne advare imod, for der kunne ske det, at opgaven havnede et andet sted, og så stod man jo altså med en fejlinvestering.

Så det handler vel om at kalkulere, hvad det er for anlægsinvesteringer, der skal til for at løse den opgave. Og hvis det giver mening, og hvis det er konkurrencedygtigt, jamen så er der principielt ikke noget, der stiller sig hindrende i vejen for det. Men det er selvfølgelig et aspekt, som jeg også meget gerne vil belyse yderligere i det forestående udvalgsarbejde, hvis der er et ønske om det.

Hvis spørgsmålene reelt dækker over – det kan jeg selvfølgelig være lidt i tvivl om – om disse ting kan afklares, så er der opbakning, for hvis det er det, der er det udestående problem, at vi skal sikre forskning i den eventuelle situation, at opgaven havner et andet sted, og at vi skal sikre, at Statens Serum Institut har nogle grundlæggende rammevilkår, der gør, at de kan være med, så tror jeg sådan set godt, at det kan dækkes af på en sådan måde, at der kan være bred opbakning til forslaget. Men her er jeg måske lige en kende for naiv.

Kl. 16.00

Men med de tilkendegivelser, der har været, er der vel også en fair mulighed for, at der kan skabes stor bredde, også selv om det ikke skulle lykkes i en positiv besvarelse af de spørgsmål, der kommer, og få de to her nævnte partier, Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti, til i sidste ende at stemme ja.

Så jeg imødeser et spændende og intensivt udvalgsarbejde, og jeg skal erklære mig parat til at svare på alle de spørgsmål, der stilles. Vi har allerede svaret på de første 12 spørgsmål op til førstebehandlingen her i dag, og det er altså mit udtalte ønske, at vi får forholdt os til det her lovkompleks i indeværende samling. Det synes jeg faktisk også, for at slutte der, hvor fru Lone Møller startede, at vi skylder de danske bloddonorer.

Nu har det her lovkompleks været dagsordensat flere samlinger i træk, og på trods af, at

jeg altså føler, at vi også i den her proces har bidraget til at give ordførerne alle mulige muligheder for at føre en saglig debat, så må vi altså konstatere, at hver gang lovforslaget kommer op, snart af den ene sundhedsminister, snart af den anden, så ryger der finker af panden, og der står noget mytebelagt tilbage.

Alene af den grund bør alle have en interesse i nu at få løst disse spørgsmål på en ordentlig måde, sådan at der kan stå respekt om det danske blodforsyningssystem, som vi helt grundlæggende jo ikke piller en tøddel ved med det forslag, der ligger her.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren gentog i sit indlæg flere gange, at vi skulle passe på med myter, og bare for at være sikker på, at vi forstår hinanden: Den myte, ministeren taler om, er det, når vi fra SF og Enhedslistens side påpeger, at med det forslag vil private kunne komme ind og tjene penge på blodet? Er det det, ministeren mener er en myte?

For hvis der er noget, vi har misforstået der, og det ikke er tilfældet, at private kan komme ind og tjene penge på blodet, så vil vi da meget gerne høre nærmere om det.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er en myte, når man taler om privatisering af blodprodukter. Det er myter, når man taler om, at her er der et kommercielt sigte, og at det nu bare handler om at shoppe rundt og finde den billigste blodimportør. For bare at tage et par løse citater fra debatten.

Nu ved jeg ikke lige, hvor de der blodimportører i øvrigt er at finde, altså der, hvor man kan købe blod. Jeg ved heller ikke, om der er nogen interesse i, at nogen skulle gøre det. Det, vi diskuterer her, er jo, kan man sige, omsætning af lægemidler, der er udviklet på baggrund af oparbejdet blod. Det er den slags myter, jeg siger til.

Det er jo helt oplagt, og det er der vel heller ikke noget odiøst i, at den virksomhed, der byder ind, eller de virksomheder, der byder ind på at løse den her fraktioneringsopgave, selvfølgelig vil tage sig betalt for det.

Det gør de ansatte på Statens Serum Institut mig bekendt også. Det er i hvert fald mit indtryk, at også de ansatte på Statens Serum Institut får løn. Sådan vil det rimeligvis også være i den konkurrencesituation, der opstår, når amterne i

et samlet udbud beder nogen om at oparbejde blodet på vegne af amterne. Så vil man givetvis tage sig betalt for det.

Det, der er pointen, er, at den her model skaber mulighed for, at man kan lægge opgaven der, hvor folk tager sig mindst betalt for det, og dermed kan man være med til at sikre sig, at de lægemidler, der skal oparbejdes på det danske blod, kan oparbejdes på de rimeligste økonomiske vilkår til glæde for de danske patienter. Det er jo sådan, verden hænger sammen.

Kl. 16.05

Og hvis Seruminstituttet med den store buket roser, der jo også har været afleveret til Seruminstituttet i denne her debat – en buket, jeg også gerne vil være med til at designe – kan leve op til de forventninger, jamen så kan det jo meget vel være, at opgaven helt eller delvis ender dér.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren spurgte, hvilke blodimportører det dog kunne være. Lægemiddelindustriforeningen har i sit høringssvar givet udtryk for, at den mener, at lovforslaget er en tiltrængt åbning af det danske marked for blodprodukter, og Lægemiddelindustriforeningen støtter, at de lægemiddelfirmaer, som har registrerede blodprodukter på det danske marked, frit kan markedsføre dem uanset oprindelsesland. Så der vil altså kunne handles blodprodukter, også selv om de ikke er fra Danmark.

Så siger ministeren, at der vil være nogle firmaer, der vil kunne tage sig betalt og sammenligner med, at det kan Seruminstituttet også. Men der er vel forskel på, om et privat firma tager sig betalt for at tjene penge på en produktion – de private firmaer vil vel næppe stå for produktion af blodprodukter, hvis ikke de kan tjene penge på det – og så Statens Serum Institut, der tager sig betalt for at få produktionen til at hænge sammen, men som ikke skal have noget overskud.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg kan da bekræfte, at de fleste private virksomheder formentlig er drevet også af en interesse i at forrente de investeringer, der er foretaget. Det er der altså for mig at se ikke noget overraskende, hemmeligt eller odiøst ved. Jeg kan også bekræfte, at Statens Serum Institut ikke

er pålagt et krav om at skulle oparbejde et overskud.

Men så er der jo også derved skabt en helt ideel mulighed for, at der ikke findes nogen på denne Jord, der er i stand til at give et tilbud, der er bedre end det, Statens Serum Institut kan. For jeg forstår, at alle andre skal skumme fløden på det her. De skal vælte sig i penge, mens vores eget institut gør det uegennyttigt og uden at skulle have noget overskud.

Jamen så er der jo lige præcis skabt en situation, hvor man næsten bør kunne udstede en garanti for, at de vinder opgaven. Sådan må det vel hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu har vi jo set på en række andre områder, der er blevet udliciteret og privatiseret, at private firmaer er gået ind og har budt en lav og urealistisk pris for at komme ind på markedet, og hvis først blodproduktionen er lagt ud til et privat firma, og blodproduktion på Seruminstituttet er nedlagt, så vil amterne ikke have noget alternativ, hvis firmaet, når kontrakten skal genforhandles, forlanger en højere pris.

Det valg, vi står i, er jo, om vi skal bruge 100 mio. kr. til investering i, at Seruminstituttet fortsat kan stå for blodproduktionen, eller om vi skal bruge 100 mio. kr. på at nedlægge blodproduktionen på Seruminstituttet og så blive afhængige af et privat firma.

Så for os i Enhedslisten er der ingen tvivl om, at vi fortsat ønsker offentlig blodproduktion og ikke, at private firmaer skal tjene på det. Men jeg kan så forstå, at der desværre er andre, der ikke deler den opfattelse.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget og forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 92:

Forslag til folketingsbeslutning om psykologhjælp til incestofre og andre ofre for seksuelt misbrug i barndommen.

Af Tove Videbæk (KRF) m.fl.
(Fremsat 4/4 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil gerne indlede denne debat med at slå fast, at regeringen prioriterer indsatsen for at forebygge seksuelt misbrug af børnene meget højt. Det er der også grund til, for vi har jo desværre også for nylig fået ny dokumentation for, at vi har at gøre med et problem, der har et ganske betydeligt omfang. Jeg tænker her på den sundheds- og sygelighedsundersøgelse, som Statens Institut for Folkesundhed netop har offentliggjort. Det var vel i sidste uge, hvis jeg husker det ret. Det skal jeg ikke garantere, den ene uge har det med at tage den anden, men i hvert fald for nylig.

Kl. 16.10

I undersøgelsen angiver man, at mere end 200.000 i voksenbefolkningen har oplevet seksuelt misbrug i barndommen ifølge deres egne oplysninger, hvilket bekræfter de skøn, der tidligere har været gjort. Men det har netop været skøn, der har hvilet på et noget mere usikkert grundlag. Nu er der altså en undersøgelse, hvor det er selvoplyst, at omfanget er, som jeg her har nævnt det.

Derfor er det da også glædeligt, at der igen flere år har været bred politisk enighed om at styrke indsatsen mod seksuelle overgreb. Den linje er regeringen indstillet på at forsætte, og som jeg skal vende tilbage til, har det allerede udmøntet sig konkret i forbindelse med det seneste satspuljeforlig.

Men før jeg vender tilbage til det, vil jeg godt kort nævnte nogle af de initiativer, der er i gang, bl.a. med udgangspunkt i den tidligere regerings redegørelse fra juli 2000 om en forstærket indsats mod seksuelt misbrug af børn.

I overskriftsform kan jeg nævne nogle hurtige stikord her:

Der indsamles mere viden på området igennem undersøgelser og forskning.

Med støtte fra Socialministeriet er der sidste år oprettet to videnscenterfunktioner på området – centre, som i løbet af i år afgiver en samlet rapport med forslag til en fremtidig indsats på området.

Socialministeriet udsender i løbet af i år en revision af den såkaldte dialogvejledning til personale, der har med børn og unge at gøre, som viser tegn på problemer.

Der er planlagt et særligt afsnit med gode råd til procedurer for institutioner og kommuner i sager om seksuelle overgreb.

Og endelig støtter regeringen Red Barnet økonomisk i indsatsen mod børneporno, herunder it-relaterede overgreb.

Det er i forhold til børnene.

I forhold til de voksne incestofre er der også taget en lang række initiativer. Som jeg antydede i min indledning, er der i den seneste udmøntning af satspuljemidlerne under Socialministeriet iværksat forskellige initiativer, hvoraf jeg bl.a. vil nævne, at der er afsat midler til at finansiere 250 behandlingsforløb hos en psykolog, at der er afsat midler til at styrke vidensfunktionen og forskning på området ved at omlægge og opgradere Støttecenter mod Incest i Danmark, og at der også er afsat midler til udviklingsstøtte til de private frivillige centre, der arbejder på området.

Vi ved, at disse frivillige centre gør en stor indsats for voksne incestofre gennem rådgivning, gennem etablering af selvhjælpsgrupper, gennem afvikling af terapi osv., og derfor er det område her et værdigt støtteberettiget område. Det er en god idé at støtte udviklingen af deres kompetencer, for det kan formentlig give god mulighed for at videreudvikle deres indsats.

Så er der også over satspuljen ydet konkret økonomisk støtte til et par af disse centre.

Med disse sådan mere indledende bemærkninger vil jeg skynde mig til det konkrete beslutningsforslag, som Kristeligt Folkeparti her har fremsat.

Vi her set det før. Det er ikke nogen kritik, det er jo sådan set et politisk partis opgave at kæmpe for sin sag, indtil man vinder flertal for den, så ingen anklage i det. Men vi har set forslaget tidligere, og som ved tidligere behandlinger tror jeg, at vi er mange, der har sympati for de intentioner, der ligger bag forslaget.

Når så regeringen alligevel ikke kan anbefale det konkrete forslag om en udvidelse af sygesik-